

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы
Иске Суркино авыл Советы

КАРАРЫ

29 октябрь 2021 ел

№ 30

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районының
«Иске Суркино авылы»
муниципаль берәмлекендә бюджет
процессы түрүндагы нигезләмәне
раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле
үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнда» Федераль закон, Татарстан
Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Иске Суркино авылы» муниципаль
берәмлеге Уставы нигезендә, Әлмәт шәһәре прокуратурасының 30.09.2020 ел,
№ 1019 курсәтмәсен карап тикшеру

Иске Суркино авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Иске Суркино
авылы» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы түрүндагы нигезләмәне яңа
редакциядә расларга (1 нче күшүмтә).

2. «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Иске Суркино авыл
жирлегендә бюджет процессы түрүнда Нигезләмә хакында» 2014 елның 15
декабрендәгэ 240 номерлы Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы
Иске Суркино авыл Советы карапын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге каарны Иске Суркино авылы, Үзәк урамы, 77 йорт; Яңа Суркино
авылы, Үзәк урамы, 12а нче йорт территориясендә урнашкан махсус мәгълумат
стендларында халыкка игълан итәргә, «Татарстан Республикасы хокукий
мәгълүматының рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт
муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация
челтәрендә урнаштырырга.

4. Әлеге каар рәсми басылып чыкканнан (халыкка игълан иткәннән) соң үз
көченә керә.

5. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Иске Суркино авыл
жирлеге башлыгы

Н.В. Леонтьев

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Иске Суркино авылы Советының
2021 елның 29 октябрендәге 30 номерлы
каарына 1нче күшымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районның « Иске Суркино авылы,
Үзәк урамы, 77 йорт; Яңа Суркино авылы, Үзәк урамы, 12а нче йорт »
муниципаль берәмлекендә бюджет процессы түрүндагы нигезләмә

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘР

Бюджет процессы түрүнда нигезләмә. Иске Суркино авылы Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы (Алга таба - (Беренче абзац 2013 елның 16 октябрендәге 79-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) жирлек бюджеты керемнәрен формалаштыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру, жирлек бюджеты проектын төзу һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролльдә тоту, бюджет исәбен гамәлгә ашыру, бюджет хисабын төзу, карау һәм раслау процессында, шулай ук Муниципаль бурыч алулар һәм муниципаль бурычны җайга салу процессында бюджет хокук мәнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала.

1 статья. Бюджет процессының хокукий нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациисе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациисе Бюджет кодексы (алга таба - РФ БК), Татарстан Республикасы Бюджет кодексы (алга таба-ТР БК), «Россия Федерациисендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнда» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә түрүнда» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Муниципаль берәмлек уставы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә түрүнда» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы «Иске Суркино авылы» Уставы (алга таба - Жирлек Уставы), Россия Федерациисе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка нормалары белән билгеләнә.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм тәшенчәләр әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән норматив актларда да шул ук әһәмияттә кулланыла.

3. Жирлекнәң жирле үзидарә органнары бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы муниципаль хокукий актларны РФ БК нигезендә үз компетенциясе чикләрендә кабул итә.

2 статья. Жирлек бюджеты түрүндагы каарның гамәлдә булу вакыты

1. Жирлек бюджеты түрүндагы каар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр РФ БК һәм (яки) бюджет түрүндагы каарда башкасы карапмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Финанс елы календарь елына туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

2. Жирлек бюджеты түрүндагы каар аңа кул куелгеннан соң 10 көннән дә

соңға калмыйча билгеләнгән тәртиптә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

3 статья. Жирлекнең бюджет вәкаләтләре

Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә тубәндәгеләр керә::

жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролъдә тоту һәм жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны раслау тәртибен билгеләү;

жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролъдә тоту, жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны төзү һәм раслау;

жирлекнең чыгым йөкләмәләрен билгеләү һәм үтәү;

жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү тәртибен билгеләү, жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү;

муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру, муниципаль гарантияләр бирү, бюджет кредитлары бирү, муниципаль бурыч белән идарә итү һәм муниципаль активлар белән идарә итү;

жирле бюджетка кагылышлы өлешендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү;

РФ БК жирле үзидарә органнарының бюджет вәкаләтләренә кертелгән башка бюджет вәкаләтләре.

4 статья. Жирлек бюджетының хокукый формасы

1. Жирлек бюджеты Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районның «Иске Суркино авылы» муниципаль берәмлеге авыл Советының (алга таба - жирлек Советы) карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

2. Жирлек бюджеты муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен билгеләнгән.

Жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен акчаны барлыкка китеүнен һәм тотуның башка рәвешләрен куллану рөхсәт ителми.

3. Жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга бәйле барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен һәм аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелә торган акчалар аерым карала.

5 статья. Бюджет классификациясе

Авыл жирлеге бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет (бухгалтерлык) исәбен алып бару, бюджет (бухгалтерия) һәм башка финанс хисаплылыгын төзү Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

Финанс органы Баш администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча төр кодлары исемлеген раслый.

Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр Исемлеге, чыгымнарының Ведомство структурасы составында, жирлек советы карары белән билгеләнә.

Жирлек бюджеты чыгымнары төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) исемлеге

жирлек бюджеты түрүнде жирлек советы карары белән яисә РФ БК билгеләгән очракларда жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы белән раслана.

Бюджет чыгымнарының максатчан статьялары жирле администрация органнары эшчәнлегенең муниципаль программаларына көртөлмәгән, бюджет чыгымнарының ведомство структурасында күрсәтелгән фән, мәгариф, мәдәният һәм сәламәтлек саклау учреждениеләре (әлеге Нигезләмә максатларында - эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) һәм (яисә) тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре нигезендә формалаша.

Жирле үзидарә органнары тарафыннан хупланган «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнде» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясында каралган һәр гавами норматив йөкләмәгә, бюджетара трансфертка, инициативалы проектка бюджет чыгымнары классификациясенең уникаль кодлары бирелә.

Жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары, әгәр РФ БК бутәнчә билгеләнмәгән булса, жирлек бюджетын төзу һәм үтәүне оештыру белән шәгыйләнүче финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ягыннан тәэммин ителә торган жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары күрсәтелгән бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар бирелә торган жирлек бюджеты үтәлешен төзүне һәм оештыруны гамәлгә ашыручи финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге жирлек бюджеты түрүнде жирлек Советы карары белән раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының статьялары Исемлеге, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын раслаганда, жирлек бюджеты түрүнде жирлек Советы карары белән раслана.

Финанс органы жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре Баш администраторлары булган жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының кодлары исемлеген раслый.

6 статья. Жирлектә бюджет процессының принциплары һәм этаплары

Бюджет процессы-Россия Федерациясе законнары белән жирле үзидарә органнары һәм бюджет процессында катнашучыларның бюджет проектын төзу һәм карау, бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролъдә тоту, бюджет исәбен төзу, тышкы тикшерү, карау һәм раслау буенча эшчәнлекке регламентлана.

7 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

Жирлек башлыгы (алга таба-башлык);

Жирлек Советы;

Авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба-Башкарма комитет);

Төзелгән килешү нигезендә финанс органы;

Муниципаль финанс контроле органнары;

Федераль казначылыкның Татарстан Республикасы буенча идарәсенең 7 нче булеге (алга таба-ОФК) (килешү буенча);

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Казначылык Департаментының территориаль булеге (алга таба - ТОДК) (килешү буенча);

Бюджет акчаларын баш бүлүче (алга таба - ГРБС), бюджет акчаларын бүлүчеләр (алга таба - РБС);

Бюджет көрәннәре Баш администраторлары, администраторлары;

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары,

администраторлары;
Бюджет акчаларын алучылар.

8 статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы:

1) жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше түрүндагы хисапны карый һәм раслый, жирлек бюджетының аерым мәсьәләләрен карау барышында контролъдә тота;

2) Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнарының хокукый статусын формалаштыра һәм билгели;

3) жирле салымнар көртә, алар буенча салым ставкаларын билгели һәм салымнар һәм жыемнар түрүнда Россия Федерациясе законнары белән бирелгән хокуклар чикләрендә жирлек салымнар буенча салым ташламаларын бирә.;

4) жирлек советы карапы белән жирлек бюджеты үтәлеше түрүнда еллык хисапны тышкы тикшерүне гамәлгә ашыру тәртибен билгели;

5) РФ БК, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнда» Федераль закон, 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль – хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары түрүнда» Федераль закон, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, жирлек уставы нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Россия Федерациясе Конституциясендә, РФ БК, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча жирлек советына аның вәкаләтләрен тәэммин итү өчен Башкарма комитет тарафыннан барлык кирәклө мәғълүмат бирелергә тиеш.

2. Башкарма комитет:

1) жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын эшләү тәртибен билгели;

2) жирлек бюджеты проектын төзу тәртибен билгели;

3) жирлек бюджеты проектын (бюджет проектын һәм урта сроклы финанс планын) төзүне тәэммин итә.;

4) жирлек бюджеты проектын кирәkle документлар һәм материаллар белән жирлек Советына раслауга көртә.;

5) РФ БК башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яки) бирү тәртибен эшли һәм раслый.;

6) жирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэммин итә;

7) жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы хисапны жирлек Советы раславына бирә;

8) агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда жирлек бюджеты үтәлеше түрүнда хисап раслый һәм аны жирлек советына һәм ревизия комиссиясенә җибәрә;

9) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

10) РФ БК 78 статьясы таләпләренә туры китереп, юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирү тәртибен билгели.;

11) РФ БК 78.1 ст. таләпләре нигезендә казна учреждениеләре булмаган коммерцияле булмаган оешмаларга муниципаль милектәге капиталъ төзелеш объектларына яки муниципаль милеккә күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуға

капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү тәртибен (субсидияләрдән тыш) билгели;

12) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга капиталь төзелеш объектларына һәм (яки) жирлек акчалары исәбеннән күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуга бюджет инвестицияләре бирү тәртибен билгели;

13) муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр курсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль задание формалаштыру тәртибен һәм муниципаль йөкләмәне үтәүне финанс белән тәэммин итү тәртибен билгели;

14) муниципаль программаларны эшләү, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру түрүнда каарлар кабул итү тәртибен билгели;

15) жирлек исеменнән РФ БК һәм жирлек уставы нигезендә муниципаль бурыч алулар башкара;

16) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэммин итә;

17) жирлек исеменнән чираттагы елга һәм план чорына бюджет түрүнда жирлек Советы каарында курсәтелгән гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә, РФ БК таләпләре нигезендә һәм муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә муниципаль гарантияләр бирә;

18) Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан Эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру тәртибен билгели;

19) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Финанс органы:

1) жирлек бюджеты проектын (бюджет проекты һәм урта сроклы финанс планы проекты) төзи, аны жирлек Советына керту өчен кирәклө документлар һәм материаллар белән тапшыра;

2) жирлек бюджетының үтәлешен оештыра;

3) бюджет хисабын төзү тәртибен билгели;

4) жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәклө материалларны һәм жирлек бюджеты үтәлеше түрүндагы хисапны баш бүлүчеләрдән, алар белән эш итүчеләрдән һәм алучылардан ала;

5) жирлек бюджетының җыелма бюджет язмасын төзи һәм алып бара;

6) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара, аны Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшыра;

7) жирлек бюджеты чаралары белән операцияләр башкара;

8) муниципаль бурыч кенәгәсен алып бара. Муниципаль бурыч кенәгәсенә әлеге йөкләмәләр төрләре буенча жирлекнең бурыч йөкләмәләре күләме, аларның барлыкка килү һәм үтәлеше (башка нигезләр буенча туктату) датасы һәм өлешчә, йөкләмәләрне тәэммин итү рәвешләре түрүнда белешмәләр, шулай ук аның составы, тәртибе һәм вакыты Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә торган башка мәгълүмат кертелә;

9) касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, жирлек бюджеты керемнәренең Баш администраторлары, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәклө белешмәләрнең составын һәм срокларын билгели;

10) бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибен, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертеп, билгели;

11) жирлек бюджетының касса үтәлеше вакытында Бердәм бюджет счетларында акча белән идарә итә;

12) жирлек казнасыннан түләтүлөр турында суд каарларын үтәу белән бәйле башкарма документларны һәм башка документларны исәпкә алып бара һәм саклый;

13) жирлекнең бюджет Хисабын формалаштыра;

14) үз карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;

15) бюджет йөкләмәләре лимитларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алучылар өчен билгели;

16) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра;

17) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Жирлекнең финанс органының аерым бюджет вәкаләтләре жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә муниципаль районның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4. Жирлекнең ревизия комиссиясе жирле үзидарәнен финанс контроле буенча Даими эшләүче коллегиаль органы булыш тора.

Ревизия комиссиясе авыл жирлеге Советына хисап tota.

Жирлекнең ревизия комиссиясе РФ БК, 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән бюджет вәкаләтләрен башкара.

Жирлекнең ревизия комиссиясе шулай ук бюджет вәкаләтләрен башкара:

1) РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алыш, жирлек советы каары белән билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджеты үтәлеше турынdagы еллык хисапны тышкы тикшерү;;

2) бюджет акчаларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

3) жирлек бюджеты турынdagы каар проeктларына, шул исәптән жирлек бюджеты күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнгәнлегенә экспертиза ясау;

4) муниципаль программаларга экспертиза;

5) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләрне бетерү буенча тәкъдимнәр өзөрләү;

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының Баш администраторлары) эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр өзөрләү;

7) «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьәләләр.

Жирлекнең ревизия комиссиясенең әлеге пунктта каралган бюджет вәкаләтләре «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән нигезләмәләрне үтәп гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

1) бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характеристын үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә тәэмmin итә;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;;

3) расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алыш бара;

4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәшкил итә;

5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алыш бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булыш торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәр төзи һәм раслый;

10) максатчан билгеләнеше булган бюджеттара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджеттара трансфертларны, шулай ук РФ БК билгеләгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәтигне үтәүне тәэммин итә;

11) бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисаплылыгын формалаштыра;

11.1.(жирлек исеменнән үз карамагындагы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җавап бирә;

12) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

13) судта жирлек исеменнән җавап бирүче вәкиле буларак, жирлеккә карата дәгъвалар буенча чыгыш ясый:

а) жирле үзидарә органнарының яисә өлеге органнарының вазыйфаи затларының законсyz гамәлләре (гамәл кылмау) нәтиҗәсендә, ведомствога каравы буенча, шул исәптән закона яки башка хокукий актка туры килми торган жирле үзидарә органнары актларын бастырып чыгару нәтиҗәсендә, физик затка яисә юридик затка китераплән зыянны каплау турында;

б) аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгәндә аның казна учреждениесе булыш торучы бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгәндә тапшырыла торган бюджет йөкләмәләре;

в) Федераль закон нигезендә Халық-хокукий берәмлек мәнфәгатьләрен Россия Федерациисе Бюджет законнары нигезендә жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи орган тәкъдим итә торган муниципаль берәмлеккә карата башка дәгъвалар буенча.

Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта гариза бирүче вәкиле буларак, Россия Федерациисе Граждан кодексының 1081 статьясындагы 3.1 пункты нигезендә, регресс тәртибендә акча түләттерү турындагы дәгъвалар буенча жирлек казнасы хисабына зыянны каплауга китергән затларга карата чыгыш ясый.

6. Бюджет акчаларын бүлүче:

1) жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

3) бюджет акчаларын баш бүлүчегэ бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр көртә;

3.1.(максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук РФ БК билгеләгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләренең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэммин итә;;

4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындағы аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Жирлек бюджеты көремнәре баш администраторы:

1) жирлек бюджеты көремнәре администраторлары исемлеген төзи;;

2) жирлек бюджеты проектын һәм (яки) урта сроклы финанс планын төзу өчен кирәkle белешмәләр тапшыра;;

3) касса планын төзу һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

4) жирлек бюджеты көремнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;;

5) Россия Федерациясе көремнәре чыганаклары исемлегенә һәм бюджет көремнәре чыганаклары реестрына керту өчен аларга беркетелгән көремнәр чыганаклары турында белешмәләр тапшыра;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджетка көремнәрне фаразлау методикасын раслый;

7) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8 статьяның 7.1 пунктындағы 7.1 пунктчасы 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджет төзегендә һәм үтәгендә барлық килгән хокук мөнәсәбәтләрене карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

7.1. Жирле бюджет көремнәренең Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

Бюджет көремнәренең Баш администраторлары исемлегендә бюджет көремнәре баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи органнар (оешмалар) һәм аларга беркетелгән бюджет көремнәре төрлөре (төрлөре) булырга тиеш.

8. Жирлек бюджеты көремнәре администраторы:

1) исәп-хисапның дереслегенә, бюджетка, пеняларга һәм алар буенча штрафларның тулы һәм үз вакытында башкарылуына исәп-хисап ясауны, исәпкә алуны һәм контрольне гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) жирлек бюджетына артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карап кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә бирә;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында Карап кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә бирә;

5) бюджет көремнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә бюджет көремнәренең баш администраторына жирлек бюджеты көремнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәkle белешмәләр һәм бюджет хисаплылығын төзи һәм тапшыра;

6) физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен акча, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганагы булган башка түләүләрне түләү өчен кирәклө мәгълүматны, «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтуне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә, Россия Федерациясе законнарында каралган очраклардан тыш, дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат Системасына бире;

7) бюджетка түләүләр буенча бурычларны түләттерүгә өметсез дип тану турында Карап кабул итә;

8) РФ БК һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Бюджет керемнәре администраторларының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, шулай ук алар карамагында булган бюджет керемнәренең Баш администраторлары тарафыннан бюджет керемнәре администраторына вәкаләтләрен бирә торган хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

9. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә буйсынуучы администраторлары исемлеген төзи;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын түләү өчен бүләп бирелгән ассигнованиеләрне куллануның адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэммин итә;

4) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының бюджет хисаплылыгын төзи;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне фаразлау методикасын раслый;

7) бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәшкил итә.

8 статьяның 9.1 пунктындағы 9.1 пунктчасы 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджет төзегендә һәм үтәгендә барлыкка килгән хокук мәнәсәбәтләрене карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

9.1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлегендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи органнар (оешмалар) исемнәре һәм аларга беркетелгән бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары булырга тиеш.

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары бюджетына керүнен тулылыгын һәм үз вакытында керүен контролльдә tota;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджетка керүне һәм бюджеттан түләүләрне тәэммин итә;

4) бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11. Бюджет акчаларын алучы:

1) бюджет сметасын төзи һәм башкара;

2) бюджет йәкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йәкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;;

3) үзәндә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәлелеген, максатчан характеристын тәэммин итә;

4) бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәрту буенча тәкъдимнәр көртә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлық исәбен алып баруны тәэммин итә);

6) бюджет хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэммин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплылыгын бирә;

7) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителгән бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга салучы муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

12. Эчке финанс аудитын оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча бюджет процессында аерым катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Эчке финанс аудиты бюджет акчаларының баш администраторы житәкчесенә, бюджет акчаларын бүлүченең житәкчесенә, бюджет акчаларын алучы житәкчесенә, бюджет көремнәре администраторы житәкчесенә, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы житәкчесенә, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы житәкчесенә Формалаштыру һәм бирү эшчәnlеге булып тора:

а) бюджет акчаларын бүлүченең, бюджет акчаларын алучының, бюджет көремнәре администраторының, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторының (алга таба - бюджет акчалары администраторының), бюджет акчаларының баш администраторының (алга таба-бюджет акчалары администраторының) бюджет вәкаләтләрен үтәүне бәяләү нәтижәләре турында мәгълүмат, шул исәптән бюджет хисаплылыгының дөреслеге турында бәяләм;

б) финанс менеджментының сыйфатын күтәрү, шул исәптән бюджет акчаларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген арттыру турында тәкъдимнәр;

в) финанс менеджментының сыйфатын күтәрүгә юнәлдерелгән каарларны үтәү нәтижәләре турында бәяләм.

2. Эчке финанс аудиты максатларда гамәлгә ашырыла:

а) бюджет акчалары баш администраторының, бюджет средстволары администраторының бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган билгеләнгән хокукий актларда үз бюджет вәкаләтләрен үтәүгә карата таләпләрне үтәү (алга таба - эчке финанс контроле) максатларында гамәлгә ашырыла торган эчке процессның ышанычлылыгын бәяләү һәм эчке финанс контролен оештыру турында тәкъдимнәр езерләү максатларында гамәлгә ашырыла торган эчке финанс контроле ышанычлылыгын бәяләү (алга таба-эчке финанс контроле);

б) бюджет хисаплылыгының дөреслеген һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенең бюджет исәбен алып баруның бердәм методологиясенә, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән бюджет

хисаплылыгын төзү, тапшыру һәм раслау тәртибенә, шулай ук РФ БК 264.1 статьясындагы 5 пункты нигезендә кабул ителгән ведомство (эчке) актларына туры килүен раслау;;

в) финанс менеджментының сыйфатын күтәрү.

3. Эчке финанс аудиты структур бүлекчәләрнең функциональ бәйсезлеге принципибы нигезендә яисә эчке финанс аудитының федераль стандартларында каралган очрактарда, бюджет акчаларының баш администраторы (хезмәткәрләре), эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр бирелгән бюджет акчалары администраторының вәкаләтле вазыйфаи затлары (хезмәткәрләре), эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр бирелгән бюджет акчалары администраторының, шулай ук әлеге статьяда каралган вәкаләтләрне тапшыру очрактарында гамәлгә ашырыла, - бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы) яисә вәкаләтле вазыйфаи затлар (хезмәткәрләре) тарафыннан күрсәтелгән вәкаләтләр аңа тапшырыла.

4. Бюджет акчалары администраторы үз карамагындағы бюджет акчаларының баш администраторына яисә бюджет акчаларының әлеге баш администраторына эчке финанс аудитының федераль стандартлары нигезендә эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

5. Эчке финанс аудиты Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән эчке финанс аудитының федераль стандартлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Эчке финанс аудитының федераль стандартларында эчке финанс аудитын гамәлгә ашырганда функциональ бәйсезлек принципибы, бурыйчлар, эчке финанс аудитын оештыру, плаништыру һәм уздыру нигезләре һәм тәртибе, аның нәтижәләрен гамәлгә ашыру вазыйфаи затларның (хезмәткәрләрнен) хокуклары һәм бурыйчлары, шулай ук эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләрне тапшыру очрактарын һәм тәртибен билгеләргә тиеш.

Бюджет акчаларының Баш администраторлары, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыручи бюджет акчалары администраторлары эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны тәэммин итә торган ведомство (эчке) актларын чыгара.

6. Бюджет вәкаләтләрен үтәу сыйфатын, шулай ук активлар белән идарә иту сыйфатын, муниципаль ижтәяждыларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрне сатып алу сыйфатын мониторинглауны үз әченә алган финанс менеджменты сыйфаты мониторингы үткәрелә:

а) бюджет акчаларының баш администраторларына карата ул билгеләгән тәртиптә финанс оғаны;

б) бюджет акчаларының баш администраторы үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата билгеләнгән тәртиптә.

7. Финанс менеджменты сыйфаты мониторингын үткәру тәртибен шул исәптән билгели:

а) финанс менеджменты сыйфаты курсәткечләрен исәпләү һәм анализлау, курсәтелгән мониторингны үздүрү өчен кирәклө мәгълүматны формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре,

б) финанс менеджменты сыйфаты мониторингы нәтиҗәләре турында хисап формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре.

8. Бюджет акчаларының баш администраторы финанс органы каравына үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата финанс менеджментының сыйфаты мониторингын үткәру вәкаләтләрен тапшыру турында тәкъдим кертергә һәм финанс органы белән килешенеп, әлеге вәкаләтләрне финанс органына тапшырырса хокуклы.

1. Казна учреждениесе, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыруучы жирле үзидарә органы карамагында тора.

Бюджет акчаларын алучының аларга бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда казна учреждениесенең үз карамагындагы бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) белән хезмәттәшлеке РФ БК нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Казна учреждениесе эшчәнлеген финанс яғыннан тәэммин иту жирлек бюджеты һәм бюджет сметасы нигезендә башкарыла.

3. Казна учреждениесе, бары тик аның гамәлгә кую документында караплан булса гына, керем китерә торган эшчәнлекне башкара ала. Күрсәтелгән эшчәнлектән алынган керемнәр жирлек бюджетына керә.

3.1. Казна учреждениесе тарафыннан керем китерә торган эшчәнлекне башкарганда курсәтелгән хезмәтләр һәм (яки) башкарыйлан эшләр өчен туләүне һәм (яки) туләү қуләмен билгеләү тәртибе, муниципаль хокукий актларда башкасы караплан булса, казна учреждениесе карамагында булган муниципаль орган тарафыннан билгеләнә.

4. Казна учреждениесе РФ БК нигезендә аңа ачылган шәхси счетлар аша бюджет акчалары белән операцияләр башкара.

5. Казна учреждениесе тарафыннан бюджет акчалары хисабына үтәлергә тиешле муниципаль контрактлар, башка килешүләр (килешүләр) төзү һәм туләү, әгәр РФ БК бүтәнчә билгеләнмәгән булса, казна учреждениесенә житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә, кабул ителгән һәм үтәлмәгән йөкләмәләрне исәпкә алып, жирлек исеменнән башкарыла.

Казна учреждениесе тарафыннан муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр (килешүләр) төзегендә өлеге пункт таләпләрен бозу казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыруучы жирле үзидарә органы дәгъвасы буенча аларны суд тарафыннан гамәлдә түгел дип тану өчен нигез булып тора.

6. Бюджет акчаларын алучы буларак казна учреждениесенә бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) буларак бюджет йөкләмәләре лимитларын киметкән очракта, ул казна учреждениесе тарафыннан төзелгән Бюджет йөкләмәләрен үти алмавына китерә торган элек житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларын киметкән очракта:

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый муниципаль контрактларның яңа шартларын, шул исәптән аларны үтәү бәясе һәм (яки) сроклары һәм (яки) товарның (эшләр, хезмәт күрсәтуләрнең) күләме (куләме)буенча) килештерүне тәэммин итәргә тиеш;

Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган Гомуми таләпләр нигезендә мондый шартнамәләрнең (килешүләр) яңа шартларын килештерүне, ә яңа шартлар буенча килешү (килешү) булмаганды, казна учреждениесе килешүне өзүне тәэммин итәргә тиеш.

Муниципаль контракт, башка килешү (килешү) яғы казна учреждениесеннән бары тик муниципаль контракт, башка килешү (килешү) шартларын үзгәртүгә турдын-туры бәйле фактта тотылган зыянны гына туләтүне таләп итәргә хокуклы.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турдыннагы карапның план чорына кагылышлы өлешендә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, казна учреждениесе, планлы чорда туләнергә тиешле элек төзелгән шартнамәләрне һәм килешүләрне өзү турында, курсәтелгән шартнамәләргә һәм килешүләргә өстәмә килешүләр төзү шарты белән, карар кабул итмәскә хокуклы.

7. Аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен казна учреждениесенә

житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитлары житмәгәндә, мондый йөклөмәләр буенча жирлек исеменнән бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы жавап бирә, аның карамагында тиешле казна учреждениесе тора.

8. Казна учреждениесе судта гариза бирүче һәм жавап бирүче буларак мөстәкыйль чыгыш ясый.

9. Казна учреждениесе РФ БК нигезендә башкарма документта курсәтелгән акчалата йөклөмәләрне үтәүне тәэммин итә.

10. Казна учреждениесе кредитлар (заемнар) алырга, кыйммәтле кәгазыләр алырга хокуклы түгел. Казна учреждениесенә субсидияләр һәм бюджет кредитлары бирелми.

10.1. Бюджет акчаларын баш бүлүче белән килешү буенча казна учреждениесе килешү (килешү) нигезендә башка муниципаль учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) бюджет исәбен алып бару һәм бюджет хисаплылыгын формалаштыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

11. Әлеге статьяда билгеләнгән нигезләмәләр, Россия Федерациясе бюджет законнары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле үзидарә органнарына (муниципаль органнарга) кагыла.

10 статья. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәренә салым керемнәре, салым булмаган керемнәр һәм кире кайтарылмы торган керемнәр керә.

2. Жирлек бюджетына салымнар һәм жыемнар турындан Россия Федерациясе законнары нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә торган түбәндәге жирле салымнардан салым керемнәре күчерелә:

жир салымы-норматив буенча 100 процент;

физик затлар милкенә салым-норматив буенча 100 процент.

3. Жирлек бюджетына федераль салымнардан һәм жыемнардан, шул исәптән максус салым режимнарында карапган салымнардан һәм Татарстан Республикасы законнары белән РФ БКның 58 статьясы нигезендә билгеләнгән түләүләр нормативлары буенча региональ салымнардан салым керемнәре күчерелә.

4. Жирлек бюджетының салым булмаган керемнәре РФ БК 41, 42 һәм 46 статьялары нигезендә формалаша.

11 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимиите органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиите органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен бүлешүгә бәйле чыгым йөклөмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, халыкара һәм башка шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән башкаралырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә:

муниципаль ихтияжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләр сатып алуга ассигнованиеләрне дә кертеп, муниципаль хезмәтләр курсәтү (эшләр башкару);

халыкны социаль тәэммин иту;

муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр бирү;

бюджетара трансфертлар бири;
халыкара хокук субъектларына түләүләр, взнослар, түләүсез күчерүләр бири;

муниципаль бурычка хезмәт курсату;

жирле үзидарә органнарының яисә бу органнарының вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтиҗәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зиянны каплау турында дәгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр курсату (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр көрө.:

казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин итү, шул исәптән физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр курсату (эшләр башкару) буенча да;

бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бири, шул исәптән алар тарафыннан муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр бири;

муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән курсателгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр курсату (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезендә субсидияләр бири;

муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;
муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт курсатуләрне сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэммин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм казна учреждениеләренең муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләреннән тыш);

социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр курсату гә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин итү максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт курсатуләр житештерүчеләргә субсидияләр бири.

4. Муниципаль бирем үз эченә алырга тиеш:

курсателә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнең) сыйфатын һәм (яки) күләмен (эчтәлеген) характеристлаучы курсаткечләр;

муниципаль биремнең үтәлешен контролльдә тоту тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

муниципаль биремнең үтәлеше турындагы хисапка карата таләпләр.

физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр курсату гә муниципаль йөкләмә шулай ук үз эченә алырга тиеш:

тиешле хезмәтләрне кулланучылар булып торучы физик һәм (яки) юридик затларның категорияләрен билгеләү;

тиешле хезмәтләр курсату тәртибе;

физик яки юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәт курсатуләр өчен түләүгә инч чик бәяләр (тарифлар), әгәр Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә курсату каралган булса, йә курсателгән бәяләрне (тарифларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда билгеләү тәртибе.

5. Муниципаль бурыч курсаткечләре муниципаль хезмәтләр курсату (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, казна учреждениесенең бюджет сметасын төзегендә, шулай ук муниципаль заданиене үтәүгә бюджет яки автоном учреждение тарафыннан субсидияләр күләмен билгеләү өчен бюджет проектларын төзегендә кулланыла.

6. Муниципаль хезмәтләр курсату гә муниципаль бирем муниципаль комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, бер елга һәм өч елга кадәр срокка (бюджет проектын төзегендә төгәлләштерергә мөмкин) төзелә.

Муниципаль бурыч муниципаль учреждениеләр тарафыннан физик затларга курсәтелә торган муниципаль хезмәтләр өлешендә физик затларга курсәтелә торган дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең Гомумроссия база (тармак) исемлекләре (классификаторлары) нигезендә төзелә, аларны формалаштыру, алып бару һәм раслау Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Курсәтелгән исемлекләргә (классификаторларга) жирлекнең чыгым йәкләмәләре барлыкка килүгә китерә торган нигезләмәләрне керту рәхсәт ителми.

Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт курсәтугә һәм жирлекнен муниципаль учреждениеләре тарафыннан башкарылган эшләргә муниципаль йәкләмәне шулай ук дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең Гомумроссия база (тармак) исемлегенә (классификаторына) кертелмәгән дәүләт (муниципаль) хезмәтләренең тәбәк Исемлеге (классификаторы) нигезендә һәм муниципаль хокукий актларда каралган эшләргә һәм хезмәт курсәтугә һәм аларны үтәүгә муниципаль хокукий актларда каралган эшләрнең тәбәк Исемлеге (классификаторы) нигезендә формалаштырырга хокуклы, шул исәптән Россия Федерациясе һәм Россия Федерациясе субъектларының уртак карамагындағы мәсьәләләр буенча аларга тапшырылган вәкаләтләрне һәм вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда. Дәүләт (муниципаль) хезмәтләре һәм эшләренең тәбәк исемлеген (классификаторын) формалаштыру, алып бару һәм раслау Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Курсәтелгән исемлеккә (классификатор) муниципаль берәмлекләрнең чыгым йәкләмәләре барлыкка килүгә китерә торган нигезләмәләрне керту рәхсәт ителми.

Дәүләт (муниципаль) хезмәт күрсәтуләренең һәм эшләрнең тәбәк исемлекләре (классификаторлары) дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр турында мәгълүмат урнаштыру өчен рәсми сайтта һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе бюджет системасының бердәм порталында урнаштырыла.

Муниципаль бурыч бюджет һәм автоном учреждениеләр, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карапы нигезендә билгеләнгән казна учреждениеләре өчен төзелә.

7. Муниципаль биремнәр үтәлешен финанс яғыннан тәэммин иту жирле бюджетлар хисабына Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль йәкләмәнең үтәлешен финанс белән тәэммин иту куләме, әлеге пунктның 1 абзацында каралган тәртиптә расланган норматив чыгымнар нигезендә, эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятенең федераль органнары тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючи функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карапы буенча муниципаль йәкләмәне үтәүне финанс яғыннан тәэммин иту куләмен билгеләндә эшләр башкаруга норматив чыгымнар кулланыла.

8. Муниципаль биремне Формалаштыру һәм муниципаль заданиене үтәүне финанс белән тәэммин иту тәртибе РФ БК 69.2 статьясындагы 3 һәм 4 пунктлары нигезендә билгеләнә, шул исәптән:

1) муниципаль йәкләмәне формалаштыру, үзгәрту, раслау, аның үтәлеше турында хисап формалаштыру кагыйдәләре һәм сроклары;

2) муниципаль йәкләмәне үтәүне финанс белән тәэммин иту куләмен билгеләү кагыйдәләре һәм сроклары, шул исәптән:

муниципаль хезмәтләр курсәтугә чыгымнарның база нормативлары һәм аларга карата төзәтүче коэффициентлар нигезендә муниципаль хезмәтләр

курсөтүгө норматив чыгымнарны, шулай ук эшлөрне башкаруга норматив чыгымнарны исәплөү һәм раслау;

муниципаль йөклөмәнен үтәлешен финанс белән тәэммин итүгә субсидияләрне күчерү сроклары һәм күләмнәре;

муниципаль йөклөмә үтәлмәгән очракта (рөхсәт ителгән (мөмкин булган) тайпылышларны исәпкә алып) муниципаль йөклөмә курсәткечләренә туры килә торган күләмдә субсидияне кире кайтару (муниципаль йөклөмә үтәлмәгән булса);

3) гамәлгә куючи функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыруучы җирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль заданиенең үтәлешен тикшереп тору қагыйдәләре.

8.1. Муниципаль бурыч муниципаль заданиенең курсәтелә торган муниципаль хезмәтләр (башкарыла торган эшләр) күләмен характерлыг торган курсәткечләренә, шулай ук курсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнен) сыйфатын характерлыг торган муниципаль йөклөмә курсәткечләренә ирешмәгән (рөхсәт ителгән (мөмкин) кире кагылган) очракта, әгәр мондый курсәткечләр муниципаль биремдә билгеләнгән булса, үтәлмәгән булып тора.

9. Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин иту.

Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин иту үз эченә ала:

хезмәткәрләрен акчалата тоту (акчалата бүләк, эш хакы), җирле үзидарә органнары хезмәткәрләрен, муниципаль вазыйфаларны, муниципаль хезмәткәрләрне, башка Категория хезмәткәрләрне биләгән затларны акчалата тоту (акчалата бүләк, эш хакы), хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм муниципаль хокукий актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу;

Россия Федерациясе бюджет системасына салымнарны, жыемнарны һәм башка мәжбүри түләүләрне түләү;

аның әшчәнлеген гамәлгә ашырганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

10. Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу, контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә, РФ БК нигезләмәләрен исәпкә алып, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрактлар дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында билгеләнгән тәртиптә төзелгән һәм расланган муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу план-графигы нигезендә төзелә һәм, РФ БК 72 статьясындагы З пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, бюджет йөклөмәләре лимитлары чикләрендә түләнә.

Муниципаль заказчылар, бюджет йөклөмәләре лимитларын чакыртып алу чорында, аларны бюджет турындагы карага туры китерү максатларында, финанс органы билгеләгән тәртиптә исәпкә куелган бюджет йөклөмәләре күләмненнән артмаган күләмдә муниципаль контрактлар төзөргө хокуклы.

Бюджет акчаларын алучылар муниципаль контрактлар төзөмичә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрларында сатып алына торган товарларның, эшләр һәм хезмәт курсәтүләрнең кыскача атамасы; тәэминатчыларның, подрядчыларның һәм

хезмәтләрне башкаручыларның атамасы һәм урнашы; сатып алу бәясен һәм датасын үз эченә алырга тиеш.

11. Бюджет турындағы каарда бюджеттан акча бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчаларны бирү башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ғамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкеру тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Әлеге пункттың 1. абзацында күрсәтелгән тәртипне раслаганчы, тиешле бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә (бүлүчеләргә) яисә алучыларга житкеру рәхсәт ителми.

Әлеге пунктта күрсәтелгән шартларның үтәлешен контрольдә тоту бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан башкарыла.

12. Халыкны социаль тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә йә гражданнарга социаль ярдәм чарапарын ғамәлгә ашыру максатларында гражданнар файдасына товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр сатып алуға бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэмин итүгә чыгым йөкләмәләре гавами норматив йөкләмәләр кабул итү нәтижәсендә барлыкка килергә мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре мондый йөкләмәләрнең һәр төре буенча пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр, шулай ук халыкка социаль ярдәм күрсәту чарапарын ғамәлгә ашыру рәвешендә аерым карала.

13. Юридик затлауга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга субсидияләр - товарлар (җиңел мотоцикллардан, алкогольле продукциядән тыш) житештерү, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүчеләргә товарлар житештерүгә (реализацияләүгә) бәйле алышмаган көрәннәрне каплау һәм (яки) товарлар житештерүгә (реализацияләүгә) бәйле чыгымнары каплау (каплау) максатларында, күрсәтелгән виноградтан житештерелгән товарлар шәраб, чемерле шәраблар (шампан шәрабы), ликер шәрабларының сақланган географик якланган урыны (максус шәраблар) күрсәтелгән булуын (максус шәраблардан тыш), экспортка җибәрү өчен билгеләнгән, (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукий актларында башкача каралмаган булса), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәту.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән, шулай ук РФ БК 78 статьясындағы 6-8 пунктларында күрсәтелгән субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүче затларга - җирле бюджет турында җирлек Советы каарында һәм аның нигезендә кабул ителә торған муниципаль хокукий актларда яисә җирле үзидаре органнарының вәкаләтле актларында каралған очракларда һәм тәртиптә җирлек бюджетыннан бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүче физик затларга субсидияләр бирүне җайга салучы муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килеогътиеш.:

1) субсидияләр апу хокуқына ия юридик затларны (муниципаль учреждениеләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларны, физик затларны - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүчеләрне сайлап алу критерийлары һәм категорияләре;

2) субсидияләр бирү максатлары, шартлары һәм тәртибе;

3) тиешле бюджетке субсидияләрне кире кайтару тәртибе, аларны биргәндә

билгеләнгән шартлар бозылган очракта, тиешле бюджетка;

4) агымдагы финанс елында товарлар житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәт күрсәтуләр белән бәйле чыгымнарны финанс яғыннан тәэммин итү максатларында бирелә торган субсидияләрнең (финанс яғыннан тәэммин итү чыганагы күрсәтелгән субсидияләр булган субсидия алучының акчалата йөкләмәләрен туләү өчен кирәkle сумма чикләрендә бирелгән субсидияләрдән тыш) калган субсидияләрне кире кайтару очраклары һәм тәртибе.;

5) субсидия бирә торган бюджет акчаларын баш бүлүче (булүче) һәм муниципаль финанс контроле органы тарафыннан аларны алучылар тарафыннан субсидияләр биру шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне мәжбүри тикшерү турында нигезләмә.

Әлеге пунктта караплан шартлар бозылган очракта, тиешле акчалар әлеге пункттың 3-8 һәм 17 абзацларында караплан муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә җирлек бюджетына кире кайтарылырга тиеш.

Әлеге пунктта күрсәтелгән субсидияләр аларны биру турында шартнамәләргә (килешүләргә) һәм (яисә) аларны бирүнә җайга салучы муниципаль хокукий актларга һәм әлеге шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәү максатларында төзелгән шартнамәләргә (шартнамәләргә) кертелә торган мәжбүри шарт булып субсидияләр алучыларның һәм шартнамәләр (килешүләр) буенча тәэммин итүчеләр (подрядчылар, башкаручылар) булган затларның ризалыгы тора., муниципаль унитар аларның устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукий берәмлекләр, шулай ук андый ширкәтләр һәм жәмгыятыләрдән тыш, Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр, һәм муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан субсидияләр биру шартларының, максатларының һәм тәртибенең үтәлешен тикшерү.

Әлеге пункттың 1 абзацында Күрсәтелгән юридик затларга әлеге пункттың 1 абзацында күрсәтелгән субсидияләр биргәндә, аларны бирүнә җайга салучы муниципаль хокукий актларга товарлар житештерү (гамәлгә ашыру), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәту һәм (яки) аларны күрсәтүнә җайга салучы муниципаль хокукий актларга бәйле чыгымнарны финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр биру турындагы шартнамәләргә (килешүләргә) кертелгән мәжбүри тыш, операцияләрдән, югары технологияле чит ил жиһазларын, чимал һәм комплектлау әйберләрен сатып алганда (жибәргәндә), шулай ук әлеге юридик билгеләнгән бүтән операцияләр максатларына ирешү белән бәйле рәвештә Россия Федерациясенең валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктта караплан субсидияләр муниципаль - хосусый партнерлык турында килешүләрдә, муниципаль - хосусый партнерлык турында Россия Федерациисе законнарында, концессион килешүләр турында Россия Федерациисе законнарында, концессион килешүләр турында Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән тәртиптә төзелгән концессион килешүләр һәм шартлар нигезендә җирлек бюджетыннан бирелә ала.

Бюджет турындагы каарда юридик затларга (муниципаль учреждениеләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр, шул исәптән конкурс нигезендә бирелә торган грантлар биру өчен бюджет ассигнованиеләре караплырга мөмкин.

Күрсәтелгән субсидияләрне җирлек бюджетыннан бирү тәртибе, әгәр әлеге

пунктның 13 абзацында каралған караптар белəн билгелəнмəгəн булса, Россия Федерациясе Хөкүмəте тарафыннан билгелəнгəн гомуми талəплəргə туры килергə тиешле Башкарма комитетның муниципаль хокуқый актлары белəн билгелəнə.

Бюджет турындагы карапда жирлек бюджетыннан акциялəренең (өлешлəренең) муниципаль берəмлеккə караган юридик затларга, күрсəтелгəн юридик затлар милкендə булган (федераль законнара билгелəнгəн очракларда) капиталь тəzelеш объектларына (элек Күрсəтелгəн юридик затлар тарафыннан капиталь кертемнəргə бəйле чыгымнарны каплауга муниципаль берəмлеккə караган юридик затларга субсидиялəр бирү өчен бюджет ассигнованиелəре каралырга мəмкин., həm (яисə) алар тарафыннан күчемсез милек объектларын сатып алуға, алға таба мондый юридик затларның устав капиталларын Россия Федерациясе законнары нигезендə арттыру белəн бəйле. Өлеге абзацта каралған субсидиялəр бирү турындагы караптар жирле бюджеттан күчемсез мəлкəт объектларын сатып алуға капитал салуларны гамəлгə ашыруга həm (яисə) күчемсез мəлкəт объектларын сатып алуға жирле администрациянең муниципаль хокуқый актлары рəвешендə алар билгелəгəн тəртиптə кабул ителə. Капиталь тəzelеш объекты өчен инвестициялəрне дəлиллəүне əзерлəу Россия Федерациясе законнары нигезендə мəжбuri булса, мондый капиталь тəzelеш объектларына карата курсəтелгəн караптар Россия Федерациясе законнарында билгелəнгəн тəртиптə инвестициялəр нигезлəу həm аның технологик həm бəя аудиты нəтиҗəлəре, шулай ук проектлауга расланган бирəм нигезендə кабул ителə.

Өлеге пунктның 15 абзацында каралған субсидиялəр бирү субсидия бирə торган бюджет акчаларын алучы həm субсидия бирелə торган юридик зат арасында тəzelə торган шартнамəгə (килешүгə) туры китереп гамəлгə ашырыла. Күрсəтелгəн шартнамəгə (килешүгə) өлеге пунктның 15 абзацында каралған субсидия бирелгəн юридик затның өлеге пунктның 15 абзацында каралған субсидияне билгeli торган нигезлəмəлər, өлеге пунктның 15 абзацында курсəтелгən капиталь салуларны гамəлгə ашыруга həm (яисə) күчемсез мəлкət объектларын сатып алуға алынган акчалар исəбennən, шулай ук федераль законнара билгелənгən очракларда муниципаль милеккə тапшырылырга тиешле капиталь тəzelеш объектларын тəzü (реконструкциялəу) максатларында сатып алуларны гамəлгə ашыру бурычын билгeli торган нигезлəmələr кертелергə тиеш., дəүлət həm муниципаль ихтыяжларны тəэмmin иту өчен товарлар, эшлər, хəzmət курсəтулər сатып алу өlkəsenдə контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында билгелənгən тəртиptə, шулай ук хисап финанс елъинда кулланылмаган субсидия калдыгын (өлеге пунктның 15 абзацында курсəтелгən чыгымнарны каплауга субсидиялər həm финанс яғыннан тəэмmin иту чыганагы курсəтелгən субсидия булган субсидия алучының акчалата йəkləmələren түлəу өчен кирəкле сумма чиклəрендə бирелə торган субсидиялərdən тыш) тиешле бюджетка кире кайтару турында нигезлəmə, əgər бюджет акчаларын алучы тарафыннан өлеге субсидиянең, субсидия бирү максатларына өлеге пунктның 17 абзацында курсəтелгən хокуқый актларда билгелənгən тərтиptə өлеге акчалардан файдалануга ихтыяj булу турында карап кабул ителмəde.

Өлеге пунктта каралған субсидиялər бирү тərtibe, субсидиялər бирү турындагы шартнамələrgə (килешүлərgə) талəплərне дə кертеп, жирле администрациянең муниципаль хокуқый актлары белən билгелənə.

Өлеге пунктның 1, 13 - 17 абзацларында курсəтелгən юридик затларга, шул исəptən «Россия Федерациясендə сənəgətə cəyəcəte турында» 2014 елның 31 декабрендəгə 488-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендə тəzelgən махsus инвестицион контрактлар шартлары нигезендə жирлек бюджетыннан субсидиялər бирү турында шартнамələr (килешүлər) тəzü həm муниципаль хəzmət турында килешүлər тəzü - муниципаль берəmlek исəmennən расланган бюджет

йөкпәмәләре лимитларының гамәлдә булу срогоннан артып киткән вакытка муниципаль берәмлек исеменнән концессион килешүләр жирле администрация карарларында каралган очракларда гамәлгә ашырыла.

«Россия Федерациясенде капитал салуларны яклау һәм бүләкләу турында» 2020 елның 1 апрелендәге 69-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә төзелгән капитал салуларны яклау һәм бүләкләу турында шартнамә (килешү) төзу курсәтелгән Федераль закон нигезендә билгеләнә торган чыгымнарны каплау сроклары һәм күләмнәре чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктның 18 һәм 19 абзацларында курсәтелгән субсидияләр бирү турында шартнамәләр (килешүләр) һәм курсәтелгән шартнамәләргә (килешүләргә) үзгәрешләр кертүне яисә аларны өзүне күздә тоткан өстәмә килешүләр финанс органы тарафыннан раслана торган типлаштырылган формалар нигезендә төзелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук мондый хезмәтләрне башкаручы физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт курсәтуләр житештерүчеләргә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин иту максатларында субсидияләр Россия Федерациясе кодексының 78.4 статьясы нигезендә жирлек бюджетыннан бирелә.

14. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә алар тарафыннан муниципаль заданиене үтәүне финанс белән тәэммин итүгә, шул исәптән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр курсәтүгә муниципаль заказны үтәү кысаларында, физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр курсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль милекне карап тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып, субсидияләр карала.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Субсидияләр бирү тәртибе әлеге пунктның 1 абзацы нигезендә жирлек бюджетыннан Башкарма комитет каары белән билгеләнә.

Әлеге пункттың 2 абзацы нигезендә субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын (РФ БК 78.4 статьясы нигезендә бирелә торган субсидияләрдән тыш) билгеләу тәртибе башкарма комитет яисә аның вәкаләтле жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Әлеге пункттың 2 абзацы нигезендә субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын билгеләу тәртибен билгеләүче муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.

Әлеге пунктта каралган субсидияләр бирү гамәлгә куючи функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручу жирле үзидарә органнары һәм бюджет яки автоном учреждениеләр арасында төзелә торган субсидияләр бирү турындагы килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджеты турындагы каарда муниципаль учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр кааралырга мөмкин.

Курсәтелгән субсидияләр күләмен билгеләу һәм жирлек бюджетыннан бирү тәртибе жирле администрациянең муниципаль хокукий актлары яисә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә. Курсәтелгән муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм субсидия биргән бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) һәм муниципаль учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган оешмалар тарафыннан субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне муниципаль финанс тикшерүе органнары тарафыннан мәжбүри тикшерү турындагы нигезләмәләрдә булырга тиеш.

Әлеге пункттың 6 һәм 9 абзацларында курсәтелгән субсидияләр, аларны бирү турында шартнамәләргә (шартнамәләргә) һәм (яисә) аларны бирү тәртибен җайга салучы муниципаль хокукий актларга кертелә торган мәжбүри шартлар һәм

әлеге шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәү максатларында төзелгән шартнамәләргә (шартнамәләргә) субсидияләр алучыларның һәм шартнамәләр (килешүләр) буенча тәэммин итүчеләр (подрядчылар, башкаручылар) булган затларның ризалыгы булып тора., субсидияләр алучылар чыгымнарын финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр бирү турыйнда шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәү максатларында, субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне тикшерү һәм субсидияләр алучыларның, чит ил валютасы чыгымнарын финанс яғыннан тәэммин итү максатларында бирелгән акчалар исәбеннән сатып алуны тыю, субсидияләрдән тыш, муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне тикшерүне гамәлгә ашыру өчен төзелгән килешүләр (килешүләр) буенча төзелгән, югары технологияле импорт жиһазлары, чимал һәм комплектлау әйберләре, шулай ук норматив хокукий актларда, муниципаль хокукий актларда, Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте, Россия Федерациясе субъектының югары вазыйфаи заты, Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы, жирле администрация каарлары белән билгеләнгән очракларда башка операцияләр башкарганда гамәлгә ашырыла.

Бюджет турыйнда каарда жирле администрация каарлары нигезендә казна учреждениеләре булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр рәвешендә грантлар, шул исәптән жирле администрация органнары тарафыннан үткәрелә торган конкурслар нәтижәләре буенча бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре карала ала, аларга карата курсәтелгән органнар гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашырмый торган учреждениеләре дә кертеп.

Курсәтелгән субсидияләрне жирлек бюджетыннан бирү тәртибе, әгәр әлеге пунктның 9 абзацында каалган каарлар белән билгеләнмәгән булса, Башкарма комитет каары белән билгеләнә, ул Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.

Әлеге пунктның 1 абзацында курсәтелгән субсидияләр исәбеннән түләнергә тиешле товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр курсәту турыйнда бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең шартнамәләренә яклар килешүе буенча субсидияләр бирү өчен элек бирелгән бюджет йөкләмәләре лимитларын киметкән очракта товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләр өчен түләү күләмен һәм (яисә) срокларын үзгәрту һәм (яисә) күләмен үзгәрту мөмкинлеге турыйнда шарт кертелә.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турыйнда каарның план чорына кагылышлы өлешиендә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, бюджет яисә автоном учреждениесе план чорында түләнергә тиешле шартнамәләрнең план чорында аларны үтәү шартларын билгеләүче курсәтелгән шартнамәләргә өстәмә килешүләр тезү шарты белән әлеге пунктта каалган шартнамәләрне өзу турыйнда Каар кабул итмәскә хокуклы.

Әлеге пунктның 6 һәм 9 абзацларында каалган субсидияләр бирү турыйнда шартнамәләр (килешүләр) авыл жирлек бюджетыннан һәм аларга үзгәрешләр кертүне яки аларны өзүне күздә тоткан әлеге шартнамәләргә (килешүләргә) өстәмә килешүләр финанс органы тарафыннан раслана торган типлаштырылган формалар нигезендә тезелә.

Социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр курсәтугә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин итү максатларында әлеге пунктның 6 абзацында курсәтелгән, мондый хезмәтләрне башкаручы булган коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр РФ БК 78.4 статьясы нигезендә жирлек бюджетыннан бирелә.

Әлеге пунктның 2, 6 һәм 9 абзацларында каалган субсидияләр бирү

туринда шартнамәләр (килешүләр) төзү жирле администрация каарларында кааралган очракларда жирлек бюджетыннан расланган бюджет йөклөмәләре лимитларының гамәлдә булу срогояннан артып киткән вакытка гамәлгә ашырыла.

15. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә курсәтелгән учреждениеләр һәм предприятиеләр тарафыннан муниципаль милектәге капитал тәзелеш объектларына яисә муниципаль милеккә күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуға (алга таба-әлеге пунктта) субсидияләр кааралырга мөмкин - әлеге учреждениеләрдә оператив идарә иту хокуқында булган йә әлеге предприятиеләрдә оператив идарә иту яки хужалық алып бару хокуқында булган төп акчалар бәясен, шулай ук әлеге предприятиеләрнең хужалық алып бару хокуқына нигезләнгән устав фондын алга таба арттыру белән бәйле рәвештә, әлеге пунктның 2 абзацында курсәтелгән каарлар нигезендә.

Жирлек бюджетыннан әлеге пункктта кааралган субсидияләр исәбеннән муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен бюджет ассигнованиеләре бири турында каарлар кабул иту һәм курсәтелгән субсидияләр бири башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пункктта кааралган субсидияне бири бюджет акчаларын алучы һәм бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие (алга таба - субсидия бири турында килешү) арасында тәзелә торган субсидия бири турындагы килешү нигезендә, әлеге пункттың 16 абзацы нигезләмәләрен исәпкә алып, расланган бюджет йөклөмәләре лимитларының гамәлдә булу срогояна гамәлгә ашырыла.

Субсидия бири турындагы килешү муниципаль милекнәң һәм (яки) муниципаль милеккә сатып алына торган күчемсез мәлкәтнәң берничә Капиталь тәзелеш объектына карата тәзелергә мөмкин һәм шул исәптән үз эченә алырга тиеш:

субсидия бири максаты һәм аны һәр объектка карата еллар буенча бүленеп, үзгәртеп коруга (реконструкцияләүгә, шул исәптән реставрация элементлары белән, техник жиһазландыруга) яисә сатып алуға субсидия бирелә торган субсидия күләме, аның исеме, егәрлеге, тәзелеш (реконструкцияләү) вакыты, шул исәптән реставрация, техник яңадан коралландыру элементлары белән) яисә объектның бәясен, шулай ук финанс яғыннан тәэммин итүнен барлык чыганаклары хисабына муниципаль милек объектына капитал салуларның гомуми күләмен курсәтеп,;

әлеге Килешүне гамәлгә ашырганда субсидия бири турында килешү якларының хокукларын һәм бурычларын һәм аларның үзара хезмәттәшлеге тәртибен билгели торган нигезләмәләр;

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтуләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында билгеләнгән нигезләмәләрне субсидияләрдән файдаланганда автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан үтәү турында шарт;

финанс органында субсидияләр белән операцияләрне исәпкә алу өчен лицевой счет ачу бурычын, ә жирле администрация Федераль казначылык органы белән Федераль казначылык органы тарафыннан Автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең шәхси счетын ачу һәм алып бару турында Федераль казначылык органында - Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән тәртиптә федераль казначылык органында-Федераль казначылык органында-Федераль казначылык органында килешү төзегән очракта-муниципаль автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең шәхси счетын ачу һәм алып бару бурычын билгели торган нигезләмәләр;

субсидия күчерүнен сроклары (срокларын билгеләү тәртибе), шулай ук әлеге пункттың 8 абзацында курсәтелгән шәхси счетка субсидия күчерү бурычын

билгели торган нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең субсидияләр бирү турында килешүдә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшерүгә субсидия бирүче бюджет акчаларын алучының хокукуын билгели торган нигезләмәләр;

чираттагы финанс елы башына әлеге учреждениегә, жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә кабул ителгән очракта, субсидия бирә торган бюджет акчаларын алучының каары, әлеге акчаларны субсидия бирү максатларына жибәру ихтыяжы булган очракта, Чираттагы финанс елы башына әлеге учреждениегә, предприятиегә элек санап кителгән калдык күләмендә кире кайтару тәртибе;

тикшерү нәтиҗәләре буенча әлеге учреждение, предприятие тарафыннан субсидияләр бирү турында килешүдә билгеләнгән максатларны һәм шартларны бозу фактлары ачыкланган очракта, бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан файдаланылган суммаларны кире кайтару тәртибе;

бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан субсидияләр бирү турындагы килешүдә күрсәтелгән шарт каралган булса, муниципаль милек объектына капитал салуларны башка чыганаклар исәбенә финанслау турындагы шартны бозган өчен бирелә торган субсидия күләмен туктатып торуны йә киметүне күздә тоткан нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә субсидияләрдән файдалану турында хисап бирү тәртибе һәм сроклары;

субсидия бирү турындагы килешүгә үзгәрешләр керту очраклары һәм тәртибе, шул исәптән РФ БК нигезендә бюджет акчаларын алучыга субсидияләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә бюджет йөкләмәләре лимитларын киметкән очракта, шулай ук субсидия бирү турындагы килешүне вакытыннан алда туктату очраклары һәм тәртибе.

Башкарма комитет каары белән бюджет акчаларын алучыларга субсидияләр бирү турында бюджет акчаларын алучы тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срокыннан артып киткән тиешле каарларны гамәлгә ашыру срокына субсидияләр бирү турында килешүләр төзү хокуки бирелергә мөмкин.

Чираттагы финанс елы башына субсидия биргән бюджет акчаларын алучының каары булмаганда, Чираттагы финанс елы башына файдаланылмаган калдык күләмендә акчаларны түләттерү тәртибе, әлеге акчаларны субсидия бирү максатларына жибәру ихтыяжы булганда, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне исәпкә алыш, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль милектәге капитал төzelеш объектларын төзү (реконструкцияләү, шул исәптән реставрацияләү, техник яктан яңадан коралландыру) яки әлеге пунктта каарлган субсидия хисабына түләнергә тиешле күчмәсез мәлкәт объектларын муниципаль милеккә сатып алу максатларында төzelгән килешүләр, РФ БК нигезендә субсидия бирү өчен билгеләнгән тәртиптә бюджет акчаларын алучыга элек житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларын киметкән очракта түләү күләмен һәм (яки) срокларын һәм (яки) эш күләмен үзгәрту мөмкинлөгө турындагы шарт кертелә.

Әлеге пунктта каарлган Шартнамәнең ягы бюджет яисә автоном учреждениедән, муниципаль унитар предприятиедән күрсәтелгән шартнамә шартлары үзгәргүгө турыйдан-турсы бәйле реаль зыянны каплауны таләп итәргә хокуклы.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы каарның план чорына кагылышлы өлешендә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар

предприятие план чорында туләнергә тиешле шартнамәләрнең план чорында аларны үтәу шартларын билгеләүче күрсәтелгән шартнамәләргә өстәмә килешүләр тәзү шарты белән әлеге пунктта каралган шартнамәләрне өзү турында Карап кабул итмәскә хокуклы.

Жирлек бюджетын үтәгәндә әлеге пункктта каралган субсидияләр, әлеге пунктның 22 абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен әзерләү һәм гамәлгә ашыру турында Карап кабул ителгән муниципаль милек объектларына яисә муниципаль милек объектларына карата бирелә.

Жирлек бюджетын үтәгәндә әлеге пункттың 21 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда муниципаль заказчы булган казна учреждениесе тибын үзгәрту очрагында, муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү рәхсәт ителә., әлеге объектларга бюджет инвестицияләрен әзерләү һәм гамәлгә ашыру турынданың карапга тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, моңа кадәр тәзелгән муниципаль контрактларга-казна учреждениесен бюджет яки автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә һәм шартнамә тәренә алыштыру өлемешендә үзгәрешләр керткәннән соң, бюджет яисә автоном учреждениегә яисә аның оештыру - хокукий рәвешен үзгәрткәннән соң муниципаль унитар предприятиегә яисә аның оештыру-хокукий рәвешен үзгәрткәннән соң, казна учреждениесе тарафыннан элек тәзелгән муниципаль контрактларга үзгәрешләр кертелгәннән соң, - бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең граждан-хокукий шартнамәсенең үзгәрешләр керту турында күрсәтелә.

15.1. Жирлек бюджетында «социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) социаль заказы турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин итү максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр каралырга мөмкин:

1) РФ БК 69.2 статьясында, әлеге Нигезләмәнең 11 статьясында каралган муниципаль йөкләмәнең бюджет һәм автоном учреждениеләре тарафыннан үтәлешен финанс яғыннан тәэммин итүгө;

2) конкурс нәтижәләре буенча тәзелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәту турында килешү өчен түләү;

3) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә бәйле чыгымнарны финанс белән тәэммин итү (каплау) турында Социаль сертификат нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә.

Әлеге пункттың 2 һәм 3 пунктчаларында каралган субсидияләр жирлек бюджетыннан жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, «социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) социаль хезмәтләре күрсәтүгә дәүләт (муниципаль) социаль заказы турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләрне башкаручыларны сайлап алу нәтижәләре буенча тәзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктта каралган килешүләр социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль заказда курсәтелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтү вакытына тәзелә, ул әлеге пункттың 2 һәм 3 пунктларында каралган субсидияләр бирүгә бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срокыннан артып китәргә мөмкин.

Хисап финанс елында кулланылмаган әлеге пункттың 2 һәм 3 пунктларында каралган килешүләр нигезендә бирелә торган субсидияләр калдыклары, әлеге килешүләрдә билгеләнгән шартларны үтәгән очракта, социаль

өлкәдә муниципаль хезмәтләрне башкаручылар карамагында кала.

16. Жирлек бюджетында, шул исәптән муниципаль программалар кысаларында, әлеге пунктның өченче абзацында курсәтелгән каарлар нигезендә муниципаль милек объектларына капитал салулар рәвешендә бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре карапырга мөмкин.

Бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килгән капитал төзелеш объектлары яисә бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә муниципаль милеккә сатып алынган күчемсез мәлкәт объектлары билгеләнгән тәртиптә муниципаль учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә оператив идарә иту яки хужалык алып бару хокуқында беркетелә, алга таба төп акчаларның бәясе арта бара, муниципаль унитар предприятиеләрдән оператив идарә иту яки хужалык алып бару хокуқында булган яисә муниципаль унитар предприятиеләрдән, шулай ук әлеге предприятиеләрнәң хужалык алып бару хокуқына нигезләнгән устав фонды составына кертелә.

Жирлекнең муниципаль милек объектларына бюджет инвестиацияләре һәм әлеге объектларга бюджет инвестиацияләрен әзерләү һәм гамәлгә ашыру турында каарлар кабул иту Башкарма комитет билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль заказчы булган жирлекнең жирле үзидарә органнарына килешүләр нигезендә муниципаль милек объектларына бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашырганда курсәтелгән органнар исеменнән муниципаль контрактларны гавами-хокукий берәмлек исеменнән төзу һәм үтәү буенча муниципаль заказчы вәкаләтләрен түләүсез нигездә тапшыру хокукуы бирелә (алга таба-килешүләр нигезендә) курсәтелгән органнарга карата гамәлгә куючылар функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы бюджет һәм автоном учреждениеләргә яисә курсәтелгән органнар аларга карата тиешле гавами-хокукий белем бирү мәлкәте милекчесе хокукларын гамәлгә ашыручы муниципаль унитар предприятиеләргә вәкаләтләрне тапшыру турында килешү.

Вәкаләтләрне тапшыру шартлары һәм муниципаль милеккә карата вәкаләтләрне тапшыру турында килешүләр төзу тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Вәкаләтләрне тапшыру турындагы килешү муниципаль милекнең һәм (яки) муниципаль милеккә сатып алына торган күчемсез мәлкәтнең берничә Капиталь төзелеш объектына карата төзелергә мөмкин һәм шул исәптән үз әченә алырга тиеш:

бюджет инвестиацияләрен гамәлгә ашыру максаты һәм капитал төзелеш объектына яки күчемсез мәлкәт объектына карата аның исеме, егәрлеге курсәтелгән еллар буенча бүленеп бирелгән аларның күләме яисә әлеге пунктның 3 абзацында курсәтелгән каарларга туры килә торган объект бәясенең, шулай ук муниципаль милек объектына капитал салуларның гомуми күләменең, шул исәптән әлеге пунктның 4 абзацында курсәтелгән тиешле органга караган бюджет ассигнованиеләре күләменең, әлеге пунктның 3 абзацында курсәтелгән каарларга туры килә торган бюджет акчаларын алуучы буларак, әлеге пунктның 3 абзацында курсәтелгән каарларга туры килә торган бюджет акчаларын алуучы буларак, тиешле;

бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең әлеге пунктның 4 абзацында курсәтелгән орган йөзендә тиешле гавами-хокукий берәмлек исеменнән төзу һәм үтәү буенча хокукларын һәм бурычларын билгели торган нигезләмәләр, муниципаль контрактлар;

үзләренә тапшырылган вәкаләтләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен бюджет яки автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең жаваплылығы;

әлеге пунктның 4 абзацында курсәтелгән органның бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең вәкаләтләрне тапшыру турында төзелгән килешүдә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшеругә

хокуқын билгели торған нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең бюджет исәбен алып бару, әлеге пункттың 4 абзацында күрсәтелгән органга бюджет хисаплылығын төзү һәм бириү бурычын билгели торған нигезләмәләр.

Вәкаләтләрне тапшыру турындагы килешу әлеге пункттың 4 абзацында күрсәтелгән органнарга федераль казначылық органнарында (финанс органнарында) бюджет акчаларын алушының муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру буенча операцияләрне исәпкә алу өчен тапшырылган вәкаләтләре буенча шәхси счетларын ачу өчен нигез булып тора.

Муниципаль заказчы вәкаләтләре муниципаль заказчы булып торучы жирле үзидарә органнары, акцияләре (өлешләре) жирлеккә карый торған, муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда, алга таба күрсәтелгән объектларны әлеге пункттың 3 абзацында күрсәтелгән каарлар нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларына кертем сыйфатында тапшыру белән жирле үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин. Күрсәтелгән каарларда муниципаль заказчы вәкаләтләре тапшырыла торған юридик затлар турында мәгълумат булырга тиеш.

Әлеге пункттың 13 абзацында Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларына кертем сыйфатында капитал төзелеш объектларын тапшыру Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокуқы барлыкка килүгә китерә, ул жирлекнең Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә юридик затларның устав (жыелма) капиталларында катнашуы белән рәсмиләштерелә. Жирлектәге устав (склад) капиталында жирлек өлешен рәсмиләштеру Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торған тәртиптә һәм бәяләрдән гамәлгә ашырыла.

Гавами-хокукий компанияләргә яисә башка юридик затларга әлеге пункктта караган вәкаләтләрне тапшырганда аларга әлеге пункттың 4 абзацында билгеләнгән бюджет һәм автоном учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр өчен нигезләмәләр тараала.

Муниципаль милектәге капитал төзепеш объектларына бюджет инвестицияләре концессион килешүләр нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Жирлек бюджетын үтәгәндә муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бириү рәхсәт ителми, алар буенча, әлеге пункттың 18 абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бириү турында карап кабул ителгән.

Жирлек бюджетын үтәгәндә әлеге пункттың 17 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бириү рәхсәт ителә, бюджет яисә автоном учреждение тибындагы яисә муниципаль унитар предприятиенең оештыру-хокукий рәвеше билгеләнгән тәртиптә үзгәргән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясында караган субсидияләр алучылар булып торучы муниципаль унитар предприятиенең оештыру-хокукий формасы үзгәргән очракта, әлеге пункттың 17 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бириү рәхсәт ителә, бюджет яисә автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә шартнамәнең ягын - бюджет яки автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә, казна учреждениесенә һәм шартнамә төренә - бюджет яки автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең муниципаль контрактка апыштыру өлешендә тиешле үзгәрешләр кертеп, күрсәтелгән объектларга капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен субсидияләр бириү турындагы каарларга тиешле үзгәрешләр керткәннән соң казна учреждениесенә;

Муниципаль милеккә карамаган (кертелергә мөмкин түгел) муниципаль милек объектларына жирлек бюджетыннан бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру рәхсәт ителми.

Россия Федерациясе субъекты бюджеты турында закон нигезендә жирле бюджетлардан гамәлгә ашырыла торган муниципаль милек объектларына капитал салуларны финанслашуға жирле бюджетларга субсидияләр каралырга мөмкин.

Жирле бюджетларга күрсәтелгән субсидияләр бирү тәртибе Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы тарафыннан билгеләнә.

Капиталь төзелеш объектларына капитал салуларны һәм (яки) күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуны финанслашуға жирле бюджетларга күрсәтелгән субсидияләр бирү муниципаль милеккә керми (кертелергә мөмкин түгел).

17. Муниципаль учреждениеләр яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокуку барлықка килүгә кiterə. Жирлектәге устав (склад) капиталында жирлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләрдән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестиацияләре бирү турында каарлар кабул итү тәртибе жирлек бюджетыннан жирлекнән башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль учреждениеләр яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга күрсәтелгән юридик затлар милкендәге капитал төзелеш объектларына һәм (яки) алар тарафыннан күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуға йә күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларына мондый ярдәмче жәмғиятъләр милкендә булган капитал төзелеш объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен кертем бирү максатларында бюджет инвестицияләре бирү турында каарлар, (яисә) мондый бүлендек жәмғиятъләр тарафыннан күчемсез милек объектларын сатып алу өчен жирлек бюджетыннан Башкарма комитетның муниципаль хокукий актлары рәвешендә кабул итә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә капитал төзелеш объекты өчен инвестицияләрне нигезләүне әзерләү мәжбүри булса, әлеге пунктның 3 абзацында күрсәтелгән каарлар, шул исәптән, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә инвестиацияләр нигезләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты нәтижәләре, шулай ук проектлауга расланган бирим нигезендә дә, Капиталь төзелеш объектларына карата кабул итә.

Башкарма комитет һәм әлеге пункттың 1 абзацында Күрсәтелгән юридик зат арасында жирлекнән инвестиацияләр субъекты милкендә катнашуы турында шартнамә бюджет турындагы каар үз көченә кергән көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге пункттың 1 абзацында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестиацияләре бирү турындагы шартнамәләргә кертелә торган мәжбүри шарт булып, югары технологияле чит ил жиһазларын, чималын һәм комплектлау әйберләрен сатып алганда (жибәргәндә) Россия Федерациясе валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла торган, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәте каарлары белән билгеләнгән башка операцияләрне бюджет инвестиацияләре бирү максатларына ирешүгә бәйле операцияләрдән тыш, чит ил валютасы акчалары исәбеннән сатып алуны тыю тора., шул исәптән әлеге пункттың 3 абзацында күрсәтелгән Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, муниципаль берәмлекнән жирле администрациясе, шул исәптән әлеге пункттың 3 абзацында курсәтелгән.

Әлеге пункттың 1 абзацында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестиацияләре бирү белән бәйле рәвештә төзелгән шартнамәләргә жирлек бюджеты акчалары исәбеннән таләпләр Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләр булмау бюджет инвестицияләре бирмәү өчен нигез булып тора.

18. Әлеге статьяда каралган субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре бирү шарты булып, аларны алучыларда тиешле гавами-хокукий берәмлек алдындағы акчалата йөкләмәләр буенча кичектерелгән (җайга салынмаган) бурычлары булмау тора, аның бюджетыннан субсидияләр, бюджет инвестицияләре (җирле администрация билгеләгән очраклардан тыш) бирү планлаштырыла.

12 статья. Башкарма комитетның резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә Башкарма комитетның резерв фондын булдыру күздә тотыла.

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Советының резерв фондын булдыру тыела.

Башкарма комитетның резерв фонды күләме жирлек бюджеты турындагы карап белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карап белән расланган чыгымнарның гомуми күләменнән 3 проценттан артмаска тиеш.

Башкарма комитетның резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс яғыннан тәэммин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен һәм табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерүгә бәйле башка чарапарны үткәрүгә, шулай ук әлеге пунктның 6 абзасында күрсәтелгән тәртиптә каралган башка чарапарга жибәрелә.

Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитет карапы буенча файдаланыла.

Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап жирлек бюджеты үтәлеши турындагы еллық хисапка күшүмтә итеп бирелә.

13 статья. Жирлек бюджетында карапмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

Чыгым йөкләмәләренең яңа тәрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләре бүләп бирү яисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге тәрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карапына тиешле бюджет ассигнованиеләрен керту шарты белән йә агымдагы финанс елында жирлек бюджеты турында жирлек Советы карапына тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, жирлек бюджетына өстәмә керемнәрнең тиешле чыганаклары булганда һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре қыскартылганда, Чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин. жирлек бюджеты чыгымнарының аерым статьяларына үзгәрешләр керту турында.

14 Статья. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре нәтижәдә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар кабул итү, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча жирлек (муниципаль берәмлек исеменнән) шартнамәләр (килешүләр) төзү; ;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукий актлар кабул итү;;

3) жирлек исеменнән муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан килешүләр (килешүләр) төзү.

2. Әлеге статьяның 1 пунктындагы 2 һәм 4 абзацларында курсәтелгән чыгым йәкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мәстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты қытлыгын финанслау чыганаклары исәбенә үтәлә.

3. Жирлекнең әлеге статьяның 1 пунктындагы 3 абзацында курсәтелгән чыгым йәкләмәләре федераль законнар (Татарстан Республикасы законнары) нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә, жирлек бюджетына бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә Россия Федерациясе БКның 140 статьясында каралган тәртиптә үтәлә.

Муниципаль берәмлектә тиешле субвенцияләрне исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арткан очракта, муниципаль берәмлекнең курсәтелгән чыгым йәкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәkle ёстәмә чыгымнарны финанс белән тәэммин иту үз керемнәре һәм жирлек бюджеты қытлыгын финанслау чыганаклары исәбенә гамәлгә ашырыла.

4. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту буенча муниципаль районның жирле үзидарә органнары һәм жирлек арасында төзелгән килешүләр нигезендә үзенә тапшырылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләренең бер өлешен муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашыруга яисә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту буенча муниципаль районның жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашыруга бәйле чыгым йәкләмәләре, аларга тапшырылган килешүләр нигезендә муниципаль район һәм авыл жирлеге жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләр нигезендә тиешле жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән күрсәтелгән килешүләр нигезендә билгеләнә, тиешле жирле бюджетлардан бюджетара трансферлар исәбенә һәм чикләрендә Россия Федерациясе БК 142.4 һәм 142.5 статьяларында каралган тәртиптә башкарыла.

Муниципаль берәмлектә тиешле бюджетара трансферларны исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арткан очракта, муниципаль берәмлекнең курсәтелгән чыгым йәкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәkle ёстәмә чыгымнарны финанс белән тәэммин иту күрсәтелгән муниципаль берәмлекнең жирле бюджеты қытлыгын финанслау чыганаклары исәбенә гамәлгә ашырыла.

5. Жирле үзидарә органнары, РФ БК билгеләгән таләпләрне үтәп, үз вәкаләтләрен дайми нигездә гамәлгә ашыручи депутатларга, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затларына, муниципаль хезмәткәрләргә, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын мәстәкыйль билгели.

6. Жирле үзидарә органнары федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йәкләмәләрен, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, билгеләргә һәм үтәргә хокуклы түгел.

Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кермәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән аларның компетенциясеннән тәшереп калдырылмаган мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йәкләмәләрен бары тик үз финанс акчалары булганды гына (бюджетара трансферлардан тыш) билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

7. Жирлекнең чыгым йөклөмөләре реестры Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә алыш барыла.

Жирлекнең чыгым йөклөмөләре реестры финанс органы тарафыннан Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшырыла.

15 статья. Бюджет кытлығы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты кытлығы, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләуләрне үтәп, жирлек советы каары белән билгеләнә.

2021 елда жирле бюджет кытлығы 15 статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләуләрне коронавирус инфекциясе тарапуын профилактикалау һәм бетерү өчен бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артып китәргә мөмкин (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ).

2. Жирлек бюджеты кытлығы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең расланган еллык гомуми күләменең 10 проценттан артмаска тиеш.

РФ БК 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чараптар гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек өчен бюджет кытлығы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең расланган еллык гомуми күләменең 5 процентыннан артмаска тиеш.

Муниципаль берәмлек милкендәге акцияләрне сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрен сатудан керемнәр кытлығын финанслау чыганаклары составында жирлекләр Советы каары белән расланган һәм (яисә) бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында, жирлек бюджеты кытлығы әлеге пунктта билгеләнгән чикләуләрне үзып китәргә һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметергә мөмкин.

3. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап курсәткечләре буенча барлыкка килгән бюджет дефициты әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләуләргә туры килергә тиеш.

15.1 статья. Жирлек алдында акчалата йөклөмөләр

1. Жирлек алдында акчалата бурычлар буенча бурыч-бурычлы кеше билгеләнгән датага жирлек алдындағы акчалата йөклөмөләргә туры китереп түләргә тиешле акчалар суммасы.

2. Жирлек алдында акчалата йөклөмөләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөклөмөләр буенча бурычларны исәптән тәшерү һәм торғызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), РФ БК каралган очраклардан тыш, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдында акчалата йөклөмөләрне (акчалата йөклөмөләр буенча бурычларны) һәм мондый йөклөмөләрне үтәүне тәэммин итә торган алыш-бираешләрне исәпкә алу, шулай ук курсәтелгән йөклөмөләр һәм килешүләр буенча таләпләрнең хокукларын гамәлгә ашыру РФ БК 93.2 статьясындагы 4 пунктында курсәтелгән тиешле орган яисә РФ БК 93.2 статьясындагы 5 пунктында курсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешүдә башкача билгеләнмәгән очракта, жирлек алдындағы акчалата йөклөмөләр тиешле сумманы жирлек бюджетының бердәм счетына күчерү датасыннан башлап үтәлгән дип санала.

16 статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары

а) жирлек бюджеты кытлыгы эчке финанслау чыганаклары составына кертелө:

номиналь хакы Россия Федерациясе валютасында курсателгөн муниципаль кыйммәтле көгазыләрне урнаштырудан кергән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма (жирлеккө Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәрту;

жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары;

б) жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары составына кертелө:

жирлек милкендә булган акцияләр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре сатудан керемнәр;

жирле бюджет чарапары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китерсө йә бенефициарның принципалга карата таләп хокуку гарантка бирелүгә бәйле булса, Россия Федерациясе валютасында жирлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

жирлекнең башка бурыч йөкләмәләрен түләүгә Россия Федерациясе валютасында жибәрелә торган акчалар күләме;

юридик затларга жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларының Россия Федерациясе валютасында бирелгән суммасы арасындагы аерма;

жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы белән Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

жирле бюджетның бердәм счетыннан күчерелгән акчалар һәм жирле бюджетның бердәм счетына күчерелгән акчалар арасындагы аерма жирле бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү буенча операцияләр үткәргәндә.

в) агымдагы финанс елы башына жирлек бюджеты акчаларының калдыклары:

хисап финанс елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмендә агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук жирлек советы карапы белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм жирлек исеменнән товарлар белән тәэммин итүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар төзүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә ала, хисап финанс елында әлеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле юридик затларга субсидияләр биру өчен бюджет ассигнованиеләре, хисап финанс елында субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле сумма

чикләрендә, финанс белән тәэммин иту чыганагы булып курсәтелгән субсидияләр курсәтелгән максатларга файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артмаган күләмдә, жирлек советы каары белән каалган очракларда, жирлек бюджеты турында жирлек Советы каарында каалган очракларда;

РФ БК нигезендә бурыч тотрыклыгы уртача яки тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән заемчыларның гомуми суммасыннан артып киткән күләмдә, жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән чарапарның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс еллы йомгаклары буенча жирлекнең бурыч йәкләмәләрен түләү күләмнәреннән чыгып, агымдагы финанс елында жирлекнең бурыч йәкләмәләрен кыскартучы түләүләргә гамәлгә ашыруга жибәрелә.

г) жирле бюджет кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына кертелә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китергән очракта, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында жирлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

17 статья. Муниципаль бурыч структурасы, муниципаль бурыч йәкләмәләре төрләре һәм вакыты

1. Муниципаль бурыч структурасы бурыч йәкләмәләренең әлеге статьядә билгеләнгән төрләре буенча муниципаль бурыч йәкләмәләре төркемлегеннән гыйбарәт.

2. Жирлекнең бурыч йәкләмәләре йәкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

а) жирлекнең кыйммәтле көгазыләренә (муниципаль кыйммәтле көгазыләргә);

б) Россия Федерациясе валютасында жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

в) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

г) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән кредитлар;

д) жирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);

е) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;

ж) РФ БК гамәлгә кергәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән бүтән бурыч йәкләмәләре буенча.

3. Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

а) муниципаль кыйммәтле көгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;

б) жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

в) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

г) муниципаль гарантияләр буенча йәкләмәләр күләме;

д) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йәкләмәләре күләме.

3.1. Муниципаль эчке бурыч күләменә кертелә:

а) йәкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле көгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;

б) йөклөмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

в) йөклөмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

г) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөклөмәләр күләме;

д) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөклөмәләре күләме Россия Федерациясе валютасында.

3.2. Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

а) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән чит ил валютасыннан бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

б) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе жирлекеге тарафыннан бирелгән чит ил валютасыннан бюджет кредитлары буенча йөклөмәләр күләме.

4. Жирлекнең бурыч йөклөмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртacha сроклы (бер елдан биш елга кадәр) həm озак сроклы (биш елдан алыш 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

17.1 статья. Жирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөклөмәләрен туктату həm аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру

1. Эгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөклөмәсе, муниципаль бурыч йөклөмәсе шартларында каралган түләү датасыннан соң килгән датадан соң өч ел эчендә, әгәр жирлек Советы каары белән башкасы каралмаган булса, жирлекнең түләүгә (кредитор тарафыннан йөклөмәләр шартларында həm жирлекнең муниципаль хокукий актларында гамәл кылышмаган) тапшырылмаса, курсәтелгән йөклөмә тулысынча туктатылган дип санала həm муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөклөмәләре Россия Федерациясе валютасында вакыйгалар (шартлар) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала həm курсәтелгән вакыйгалар (шартлар) турында белешмәләр житкәнгә (килеп житүгә) карап, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Жирле администрация әлеге статьяның 1 пунктыннагы 1 абзацында курсәтелгән сроклар үткәннән соң Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөклөмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукий акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөклөмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшерү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Элеге статьяның 1 пунктыннагы 1 абзацының, 2 həm 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөклөмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары həm башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөклөмәләренә кагылмый.

5. Реструктурлаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөклөмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру РФ БК 105 həm 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алыш гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле көгазыләрне, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алмашу нәтижәсендә

алынган) муниципаль кыйммәтле көгазыләрне, түләу датасы башланганчы, эмиссия шартлары нигезендә, эмитацияләгән орган тарафыннан тулысынча сатып алынган (алынган) чыгару курсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле көгазыләр эмитенты, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтиҗәсендә алынган (алынган) муниципаль кыйммәтле көгазыләр буенча йөкләмәләрне түләу датасы житкәнчегә кадәр үтәү дип танырга хокуклы.

17.2 статья. Муниципаль бурыч белән идарә иту

1. Муниципаль бурыч белән идарә иту астында жирле үзидарә органнарының заем финанслауга ихтыяжларын тәэммин итүгә, Муниципаль бурыч чыгымнарын минимальләштерүгә, аларны үтәми торган йөкләмәләр куләмен hәм структурасын тотуга юнәлдерелгән эшчәнлеге аңлана.

2. Муниципаль бурыч белән идарә иту жирле администрация (жирлекнең башкарма-боеру органы) тарафыннан жирлек уставы нигезендә башкарыла.

17.3 статья. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча җаваплылык

1. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре жирлек милкендә булган барлык милек белән тулысынча hәм шартсыз тәэммин ителә hәм жирлек бюджеты хисабына үтәлә.

2. Жирлек, әгәр йөкләмәләр жирлек тарафыннан гарантияләнмәгән булса, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы hәм башка муниципаль берәмлекләрнең бурыч йөкләмәләре буенча җавап бирми.

17.4 статья. Муниципаль бурычны реструктуризацияләу

Бурычны реструктуризацияләу төп бурыч суммасын өлешчә исәптән төшерү (кыскарту) белән башкарылырга мөмкин.

17.5 статья. Муниципаль эчке hәм тышкы бурычның югары чикләре hәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы курсәткечләренең ин чик курсәткечләре

1. Жирлек бюджеты турындагы каар белән, чираттагы финанс елыннан hәм план чорының hәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына, шул исәптән Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр, чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиген (жирлекнең чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) курсәтеп, муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның ин югары чикләре билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның ин югары чикләре (жирлекнең чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда) әлеге статьяның 3 пунктында билгеләнгән чикләүләрне үтәгендә билгеләнә.

2021 елда муниципаль бурыч күләме коронавирус йогышын профилактикалау hәм бетерү өчен бюджет ассигнованиеләре күләменнән артмаган суммага 17.5 статьяның 3 пунктында билгеләнгән чикләүләрне узып китәргә мөмкин (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ).

3. Чираттагы финанс елына hәм план чорына жирле бюджет турында каар белән расланган Түләүсез түләүләрнең hәм (яисә) физик затлар кеременә салымнан түләүләрнең ёстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләме

жирле бюджет керемнәренең гомуми қуләмнән артмаска тиеш. РФ БК 136 статьясындагы 4 пункттында караптарда бурыч қуләме, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) физик затлар кеременә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган қуләмен исәпкә алмыйча, Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карап белән расланган гомуми қуләмнең 50 процентыннан артмаска тиеш.

4. Жирлек советы бурыч белән идарә иту қысаларында һәм әлеге статьяда билгеләнгән тиешле чикләүләр чикләрендә муниципаль бурыч буенча өстәмә чикләүләр расларга хокуклы.

17.5 статьясындагы 5 пункттың гамәлдә булуы 01.01.2021 елдан 01.01.2021гә кадәр туктатылды (15.10.2020 №327-ФЗ).

5. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары қуләме, тубәндәге таләпләрне үтәгендә, жирлек бюджеты турында карап белән раслана:

а) Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары қуләме чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карап белән расланган Бюджет чыгымнарының гомуми қуләмнәң 10 проценттан артмаска тиеш, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар қуләмнән тыш;

б) Чираттагы финанс елында һәм план чорында Чираттагы финанс елына һәм чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәту буенча түләүләрнең еллык суммасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карап белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренең һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең гомуми қуләмнән 20 проценттан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгендә, Чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елы өчен килә торган елның 1 гыйнварыннан соң килуче елның 1 гыйнварыннан соң түләү вакыты белән бурыч йәкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә жибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

18 статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Муниципаль эчке бурыч алулар астында жирлек исәмнәнән муниципаль кыйиммәтле көгазыләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп иту анлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак жирлекнең бурыч йәкләмәләре барлыкка килә.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар жирлек бюджеты кытлыгын финанслау, шулай ук жирлекнең бурыч йәкләмәләрен түләү, финанс елы дәвамында жирлек бюджеты счетында калган акчаларны тулыландыру максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Жирлекнең муниципаль тышкы бурыч алулары астында, Россия Федерациясенән максатчан чит ил кредитларын файдалану қысаларында, федераль бюджеттан жирлек бюджетына кредитлар жәлеп иту анлашыла, алар буенча жирлекнең чит ил валютасында белдерелгән бурыч йәкләмәләре барлыкка килә.

4. Муниципаль тышкы бурыч алулар Чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең Дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокуки РФ БК һәм жирлек уставы нигезендә Башкарма комитетка бирелә.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазъләр урнаштыру тубәндәге шартларны үтәгендә жирлек тарафыннан башкарыла:

а) жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлары булмау;

18 статьяның 6 пунктындағы «б» пунктчасының гамәлдә булуы 01.01.2021 дән 01.01.2022 гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

б) жирлек тарафыннан кредит рейтинги Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәҗәдән ким булмаган, исемлекләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручи бер яки берничә заттан алынган.

18 статьяның 7 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

7. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылығының уртacha дәрәҗәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль бурыч алулар башкарырга, РФ БК 107.1 статьясындағы 5 пунктында каралган жирлекнең бурыч тотрыклылығы курсәткечләре зурлығын арттыруга кiterә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 8 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

8. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылығының уртacha дәрәҗәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына эчке һәм тышки бурыч алулар, муниципаль гарантияләрнең, шулай ук курсәтелгән программаларга үзгәрешләр Татарстан Республикасы Финанс министрлығы белән килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

18 статьяның 9 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

9. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылығы тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, РФ БК 107.1 статьясындағы 5 пунктында каралган жирлекнең бурыч тотрыклылығы курсәткечләренең зурлығын арттыруга кiterә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 10 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

10. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылығы тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм жирлекнең кыйммәтле кәгазъләрен урнаштыру юлы белән генә, шулай ук жирлекнең бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында, шулай ук жирлекнең түләү сәләтен торғызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алулар башкарырга хокуклы, РФ БК 107.1 статьясындағы 9 пунктында һәм ТР БК 31.1 статьясындағы 7 пунктында каралган.

18 статьяның 11 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

11. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылығы тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль тышки бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләрне чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 12 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

12. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылығы тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль

эчке бурыч алуларны ғамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациясе валютасында бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе валютасында эчке бурыч алулар, муниципаль гарантияләр программаларын Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештергән очракта гына бирергә, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертегә хокуклы.

18 статьяның 13 пунктының ғамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

13. Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән максатчан бюджет кредитлары буенча жирлек йөкләмәләрен реструктуризацияләүне үткәру Россия Федерациясе БК 107.1 статьясындагы 9 пунктында каралган жирлекнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында рәхсәт ителми.

18.1 статья. Чит ил валютасында күчеп утыру белән гарантияләр бири үзенчәлекләре

Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында үзләштерүне ғамәлгә ашырырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында, Россия Федерациясенең 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларыннан файдалану кысаларында гына, чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

18.2 статья. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме астында тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирлек бюджетына акча жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирлек бюджетына акча жәлеп иту күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлек бюджеты турындагы қарап белән тиешле финанс елына расланган жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән, РФ БК 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында жирлекнең бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, күрсәтелгән артык суммасында жирле бюджет акчаларының калган өлешләре, агымдагы финанс елына бурыч алуларның иң чик күләмен кыскартып, РФ БК 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелергә тиеш.

18.3 статья. Муниципаль тышкы бурыч алулар программы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында чит ил максатчан кредитларын һәм (яисә) чит ил валютасында түләнә торган максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программы белән билгеләнә:

а) жирлек бюджетына акчалар жәлеп иту күләме һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында федераль бюджеттан чит ил максатчан кредитларын

куллану кысаларында жирлек бюджетына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурыч йөклөмәләрен түләү сроклары.;

б) Чираттагы финанс елында һәм план чорында, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттән жирлек бюджетына федераль бюджеттән чит ил валютасына жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән бурыч йөклөмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программыны Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карага күшүмтә булып тора.

18.4 статья. Муниципаль эчке бурыч алулар программыны

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программыны Чираттагы финанс елында һәм план чорында гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөклөмәләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программыны белән билгеләнә:

а) жирлек бюджетына акчалар жәлеп иту күләмнәре һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөклөмәләрен түләүнәң иң чик сроклары тиешле бурыч йөклөмәләре төрләре буенча тиешле бурыч йөклөмәләре төрләре буенча;;

б) тиешле бурыч йөклөмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөклөмәләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программыны Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карага күшүмтә булып тора.

4. РФ БК 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны реструктуризацияләү муниципаль эчке бурыч алулар программында чагылыш тапмый.

19 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гаранция принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (тәп йөклөмәдән) килеп чыккан акчалата йөклөмәләрен тиешенчә үтәүне тәэммин итә.

2. Муниципаль гаранция принципал йөклөмәләрен вакытыннан алда үтәүне, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү йә принципал йөклөмәләрен үтәү сробы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) житкән очракта да, тәэммин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гаранция тәп йөклөмә суммасы белдерелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гаранция буенча Гарант принципалның гаранция суммасы чикләрендә үзенә тәэммин ителгән йөклөмәсө буенча субсидия жаваплылык тота.

6. Муниципаль гарантиядә курсәтелә:

а) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем - жирлек) һәм Гарант исеменнән гарант бирүче орган исеме;

б) бенефициар атамасы;

в) принципалның исеме;

г) тәэммин ителешенә гаранция бирелә торган йөклөмә (тәп йөклөмәнең исемен, төзелү датасын һәм номерын (булган очракта), тәп йөклөмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөклөмәләрне үтәү сробын, якларның атамаларын, тәп йөклөмәнең башка мәһим шартларын курсәтеп);

д) гаранция буенча Гарант йөклөмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик

суммасы;

е) гарантия бирү нигезләре;

ж) гарантия үз көченә керү датасы яки гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

з) гарантиянең гамәлдә булу сробы;

и) гарантия очрагын билгеләү, гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен кую вакытында тәртибе;

к) гарантияне кире алу нигезләре;

л) Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү тәртибе;

м) гарантиянең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә, үтәлгәндә (туктатылганда) принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә яисә гарантиядә билгеләнгән башка очракларда гарантия суммасын кимету нигезләре;

н) гарантияне туктату нигезләре;

о) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

п) гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турсында принципалга карата таләбе булу яисә булмау (гарантның принципалга карата регресс таләбе, регресс);

р) гарантиянең башка шартлары, шулай ук РФ БК, гарантның норматив хокукий актлары, Гарант исеменнән гарантия бирүче орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукуын күздә тотмый торган муниципаль гарантия белән бары тик хужалык жәмгыяте йөкләмәләре генә тәэммин итерегә мөмкин, аның акцияләре (өлешләре) жирлек (Гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие, мөлкәте жирлек (Гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе гарантиядә курсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртергә хокуклы түгел.

10. Бенефициарга муниципаль гарантка карата таләпләр, курсәтелгән хокукларны, яңа хужага (сатып алушыга) облигацияләргә хокуклар күчүгә бәйле рәвештә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кыйммәтле көгазыләр турсында таләпләрне тапшырудан (күчүдән), принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәудән тыш, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигацион) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэммин итүче муниципаль гарантия Гарант тарафыннан тубәндәге очракларда гына кире алышырга тиеш:

1) гарантның муниципаль гарантта курсәтелгән төп йөкләмә шартларын гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәрту мөмкин түгел;

2) муниципаль гарантия белән тәэммин ителгән кредит (займ, шул исәптән облигацион) акчаларыннан максатчан файдаланмау.

12. Бенефициар таләбе (гарантияне үтәү турсында бенефициар таләбе) гарантка гарантиядә билгеләнгән очракта гына (гарантия очрагы килеп туган очракта) бирелергә мөмкин. Гарантияне үтәү турсында бенефициар таләбе гарантиядә курсәтелгән документларны күшүп, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә гарантка язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия бирү турсында шартнамәдә һәм Шартнамәдә билгеләнгән сробыннан алда гарантия үтәлеше турсында таләпләрне, шул исәптән принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләрен үтәү сробы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) вакытында да, курсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант бенефициар таләпләрен үтәу турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең күчермәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта гарантияне үтәу турында бенефициар таләпләрен, күрсәтелгән таләпкә күшымта итеп куелган документларның нигезлелек һәм гарантия шартларына һәм аңа күшүп бирелгән документларның туры килү-килмәве предметын карага тиеш.

16. Гарантияне үтәу турында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга түбәндәге очракларда аның таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

а) таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка гарантия бирелгән сроттан соң (гарантия гамәлдә булу срокы) гарантка тапшырыла;

б) таләп һәм (яки) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып күрсәтелгән;

в) таләп һәм (яки) аңа күшүп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

г) бенефициар принципалның принципал һәм (яки) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал йөкләмәләрен тиешенчә үтәүдән баш тартты;

д) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарның гарантияне һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документларны үтәу турындагы таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы чыгарга хокуклы, алар принципал тәкъдим итә ала. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да, әлеге каршылыктарга хокукын югалтый.

19. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар муниципаль гарантиянең нигезле һәм тиешле шартларына туры килә дип танылган очракта, гарант гарантия белән билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантиядә каралган гарантның бенефициар алдындагы бурычы принципалның гарантия белән тәэммин ителгән срокы чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан да артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар каршында Гарант йөкләмәсе туктатыла:

а) бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә акча түләү белән;

б) гарантиядә билгеле бер вакыт үткәннән соң, үл бирелә (гарантиянең гамәлдә булу срокы);

в) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан гарантия белән тәэммин ителгән принципал йөкләмәләрен үтәу яисә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча туктатылган очракта (бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәлеше турында гарантка карата таләпләр булуга карамастан) (РФ БК 116 статьясындагы 8 пунктында курсәтелгән очрактан тыш);

г) бенефициарның гарантка кире кайтару һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат иту турында язма гаризасын гарантка кире кайтару юлы белән үз хокукларыннан баш тарту нәтижәсендә, принципал тарафыннан мондый гарантия буенча бенефициарлар фактта булмаганда һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмаганда, гарантияне РФ КК 115.1 статьясында каралган гарантияне кире кайтару нәтижәсендә, бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән гарантияне азат иту;

д) тәэммин ителүгә гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәгән булса;

е) төп йөклөмәне тұтатуға (шул исәптән бенефициар гарантка һәм (яки) судка гарантия үтәлеши турында гарантка таләп күелгеннан соң, принципалны һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) (РФ БК 116 статьясындагы 8 пункттында күрсәтелгән очрактан тыш) яисә аны алыш-биреш белән гармәлдә булмаган дип тануга бәйле рәвештә);

ж) бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка карата таләпләрнең, хокукларның һәм (яисә) төп йөклөмә буенча гарантка карата таләпләрнең (курсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) гарантның алдан язма ризалығыннан башка (тапшыру (күчүдән) башка таләпләрне, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырудан тыш) яисә бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе, принципалның (сатып алучыга) йөклөмәләрен үтәү гарантия белән тәэммин итеп);

з) принципал бүтән затка тапшырган яисә принципалга караган башка нигезләр буенча башка затка күккән очракта, төп бурыч буенча принципалга караган хокуклар һәм (яисә) бурычлар (бурычлар) принципалга гарантның алдан язма ризалығыннан башка төп йөклөмә буенча күккән очракта;

и) гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә, гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча;

к) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Бенефициарның Гарант йөклөмәләре тұтатылғаннан соң гарантияне тотып калуы бенефициарның күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларын сакламый.

23. Муниципаль гарантияне тұтату турында мәгълүм булған Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә тұтатуға кiterә торған хәлләр килеп чыгу турында мәгълүм булған принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқы барлықка килүгә китерсә үә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукларының гарантка бирелүенә бәйле булса, мондай муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар жирлек бюджеты қытлығын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондай муниципаль гарантия буенча йөклөмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак карала.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқы барлықка килүгә китермәсә үә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуклары гарантка юл күелуга бәйле булмаса, мондай муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөклөмәләрнең тұлы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә үтәү өчен гарант тарафыннан түләнгән акчалар регресси тәртибендә Гарант тарафыннан алынған акчалар яисә гарантка бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуқын үтәү йөзеннән Гарант тарафыннан алына торған акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак өткөннөн кийілдірілгенде үз яғынан кредитор (заемчы) үтәү өчен акчаларының максатчан күлланылышын тикшереп төрү шарты белән бирелә.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмmin итеп кредитлар һәм кредитлар (шул исәптән облигационные) максатчан булырга тиеш. Кредит (заем, облигациядән тыш) буенча принципал йөклөмәләрен үтәүне тәэмmin итүче муниципаль гарантия кредит килешүендә (займ килешүендә) һәм (яисә) күрсәтелгән муниципаль гарантияне кредитор (заемчы) йөклөмәләрен бирү турындағы шартнамәдә үз яғынан күрсәтелгән кредит (займ) акчаларының максатчан күлланылышын тикшереп төрү шарты белән бирелә.

28. Муниципаль гарантия белән тәэмmin итеп кредит (займ, шул исәптән облигация) өткөннөн кийілдірілгенде үз яғынан кредитор (заемчы) акчаларының максатчан күлланылышын тикшереп төрү шарты белән бирелә.

муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очракта принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турындагы килешүдә билгеләнгән жаваплылык тота.

29. Бенефициарлар буенча билгесез затлар даирәсе булган йөкләмәләрне үтәүне тәэммин итү өчен муниципаль гарантия бирү РФ БК билгеләгән үзенчәлекләр белән гамәлгә ашырыла.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмиссиясе нәтиҗәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бирү һәм үтәү үзенчәлекләре РФ БК тарафыннан билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе һәм шартлары РФ БК тарафыннан билгеләнә.

32. Жирлек исеменнән муниципаль гарантияләр жирле администрация тарафыннан чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет турында жирлек Советы каарында курсәтелгән гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә, РФ БК таләпләре нигезендә һәм Башкарма комитет каарында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

33. Муниципаль гарантиядән килеп чыга торган йөкләмәләр муниципаль бурыч составына кертелә.

34. Муниципаль гарантияне бирү һәм үтәү Муниципаль бурыч кенәгәсендә чагылдырылырга тиеш.

35. Финанс органы бирелгән гарантияләрне, алар буенча муниципаль бурычны арттыру, принципаллар йә өченче затлар тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантияләр белән тәэммин ителгән принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә муниципаль бурычны киметү, принципалларның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләрен тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә туктату, бирелгән гарантияләр буенча Гарант тарафыннан түләүләрне гамәлгә ашыру, шулай ук муниципаль гарантияләр белән билгеләнгән башка очракларда муниципаль бурычны киметүне алып бара.

19.1 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең чит ил валютасындағы исемлеге, түбәндәге белешмәләрне курсәтеп, үз эченә ала:

а) гарантиянәң һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен курсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары) ;

б) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэммин ителә торган йөкләмәләр валютасы;

в) гарантияләрнең гомуми күләме;

г) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуку булу (булмау);

д) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэммин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр программы бюджет турындагы каарга күшымта булып тора.

19.2 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Россия Федерациясе валютасындағы муниципаль гарантияләр программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган

муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациясе валютасындағы исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне курсәтеп:

а) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен курсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары) ;

б) гарантияләрнең гомуми күләме;

в) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуқы булу (булмау);

г) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йәкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасындағы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындағы карага күшымта булып тора.

19.3 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр һәм аларның эмитентлары

1. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр жирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазыләр таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмитенты булып жирле администрация тора, ул жирлек уставы белән муниципаль бурыйч аулар башкару хокуқына ия.

3. Төрләре муниципаль кыйммәтле кәгазыләр мөмкин булган выпущены жирлеге, тәртибе һәм шартлары, аларның эмиссии һәм мәрәжәгатьләр РФ БК билгеләнә.

19.4 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр урнаштыруның чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне номиналь бәя буенча урнаштыруның ин чик күләмнәре, бюджет турында карап белән билгеләнгән муниципаль эчке бурыйчның югара чикләренә туры китереп, жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӘЗҮ

20 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йәкләмәләрен финанс белән тәэммин иту максатларында жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проекты, РФ БК нигезендә һәм аның таләпләре үтәлеп, жирлек Советының муниципаль хокукий актлары нигезендә, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә төзелә.

3. Жирлек бюджеты проекты жирлек Советы карапы нигезендә өч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

Әгәр жирлек бюджеты проекты Чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, Башкарма комитет жирлекнең уртача сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

4. Озак вакытлы Бюджет планлаштыруы, әгәр жирлек Советы аны РФ БК таләпләре нигезендә формалаштыру турында Карап кабул иткән очракта, озак вакытлы чорга жирлекнең бюджет фаразын формалаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет проектын тәзу-жирлекнең жирле администрациясенең аерым прерогативасы.

6. Жирлек бюджеты проектын турыдан-туры финанс органы тәзи.

21 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында финанс органы башка финанс органнарыннан, шулай ук башка жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә::

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә Юлламасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган нигезләмәләре;

жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразлары;

озак вакытлы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр керту проекты);

(муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектлары).

22 статья. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы кимендә өч елга эшләнә.

2. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен эшләнә.

3. Социаль-икътисадый жирлек фаразы, РФ БК 154 статьясындагы 1 пунктының 2 абзацында билгеләнгән очрактан тыш, жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә муниципаль районның жирле администрациясе тарафыннан эшләнергә мөмкин.

4. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты проектын жирлек Советына керту турында карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразына аңлатма языунда фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

6. Жирлек бюджеты проектын төзү яки карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын эшләү Башкарма комитетның вәкаләтле органы (вазыйфаи заты) тарафыннан башкарыла.

8. Озак вакытлы чорга жирлекнең бюджет фаразын формалаштыру максатларында, РФ БК 170.1 статьясы нигезендә, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә озак вакытлы чорга жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы эшләнә.

Озак сроклы чорга жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы, РФ БК 154 статьясындагы 1 пунктының 2 абзацында билгеләнгән очрактан тыш, жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә, муниципаль район хакимиите тарафыннан эшләнергә мөмкин.

23 статья. Жирлекнең керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре Чираттагы финанс елында һәм план чорында кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә көргән, салымнар һәм жыемнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек Советының муниципаль хокукый актлары нигезендә жирлек бюджетының салым булмаган керемнәрен билгели торган территориянең социаль-икътисадый үсешен фаразлау нигезендә фаразлана.

Жирлек бюджеты керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм бюджет турындагы карап проектын жирлек Советына керткәннән соң кабул ителгән федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советының муниципаль хокукый актлары нигезләмәләре агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджетка үзгәрешләр керткәндә Чираттагы финанс елында исәпкә алыша.

24 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, РФ БК 174.2 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алыша, финанс органы билгели торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

Кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен беренче чиратта планлаштырганда гамәлдәге һәм үтәлмәгән йөкләмәләрне исәпкә алыша гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алыша гамәлгә ашырыла.

24.1 статья. Салым чыгымнары исемлеге һәм аны бәяләү

1. Жирлекнең салым чыгымнары исемлеге башкарма комитет билгеләгән тәртиптә муниципаль программалар һәм аларның структур элементлары, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча төзелә.

2. Жирлекнең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен башкарыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләгәндә исәпкә алыша.

25 статья. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар Башкарма комитет тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары Башкарма комитет тарафыннан ул билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында каарлар кабул иту тәртибе

башкарма комитет каары белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре куләме, программаны раслаган Башкарма комитет каары нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча жирлек советы каары белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элегрәк расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр Башкарма комитет каары белән билгеләнгән срокларда расланырга тиеш. Жирлек Советы муниципаль программалар проектларын һәм муниципаль программаларга үзгәрешләр керту турындагы тәкъдимнәрне жирлек Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә карауны гамәлгә ашырырга хокуклы.

Муниципаль программалар бюджет турындагы каар белән аның үз көченә кергән көннән өч айдан да соңга калмычка туры китерелергә тиеш.

3. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләү тәртибе һәм аның критерийлары Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча Башкарма комитет Чираттагы финанс елыннан башлап расланган муниципаль программаның туктатылу яки үзгәрүе, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре куләмен үзгәрту кирәклеге турында Каар кабул итәргә мөмкин.

26 статья. Ведомство максатчан программалары

Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре карапыра гәүдәләнә, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

27 статья. Жирлек бюджеты проектын төзу тәртибе һәм сроклары

Жирлек бюджеты проектын төзу тәртибе һәм сроклары, РФ БК һәм жирлек Советы каарлары белән билгеләнгән таләпләрне үтәп, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

З бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ һәМ РАСЛАУ

28 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек Советы каарында бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренең гомуми куләме, чыгымнарының гомуми куләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советы каарлары (жирлек Советының бюджет турындагы каарларыннан тыш) белән билгеләнгән башка күрсәткечләр керә.

28 статьяның 2 пункты 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджетлар төзегендә һәм үтәгендә барлыкка килгән хокук мәнәсәбәтләренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

2. Жирлек советы каары белән жирлек бюджеты турында раслана:

әлгеге Нигезләмәнен 8 статьясында карапланган очракларда жирлек бюджеты керемнәренең Баш администраторлары Исемлеге;

жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлеге, әлгеге Нигезләмәнен 8 статьясында карапланган очракларда;

чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары,

төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча яисә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча, шулай ук чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре, билгеләнгән РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек советы карары белән;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлеге бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы;

гавами норматив йәкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми куләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар куләме;

Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарының гомуми куләме план чорының беренче елына жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми куләменең кимендә 2,5 процента куләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына план чорының кимендә 5 процента куләмендә (жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми куләменең кимендә 5 процента куләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), жирлек бюджеты чыгымнарының, максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары;

муниципаль эчке бурычның индюгары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның индюгары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның индюгары чиген күрсәтеп, муниципаль тышкы бурычның индюгары чиге;

жирлек бюджетының РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек Советы карары белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

2.1. Татарстан Республикасы законы белән, чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән әлеге статьяның 2 пунктындагы 4 абзацында күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен булуне раслау зарурлыгы, чыгымнар төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) буенча һәм (яисә) чыгымнарының максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм, (икенче абзац 2013 елның 16 октябрендәге 79-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре), шулай ук чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), бюджет чыгымнары классификациясенең

чыгымнар төрлөре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, жирлек советы каары проекты жирлек бюджетының расланган план чорының параметрларын үзгәрту һәм аларга жирлек бюджеты проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Жирлек бюджетының план чорының параметрларын үзгәрту жирлек Советы каары нигезендә башкарыла.

4. Жирлек советы каары белән чираттагы финанс елыннан башлап, жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары белән билгеләнгән максатларга, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләмнән тыш, жирлек бюджеты керемнәренең аерым төрләре (төрләре) буенча жирлек бюджеты керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

29 Статья. Жирлек бюджеты проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Бюджет турындагы каар проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына тәкъдим ителә:

жирлекнән бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнән социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнән социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтижәләре;

жирлекнән социаль-икътисади үсеше фаразы;

чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлеге бюджетының төп характеристикалары (керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарының, дефицитның (профицит) гомуми күләме йә урта сроклы финанс планы белән расланган Төп характеристикалар фаразы;

бюджет проектына аңлатма языу;

бюджетара трансфертларны булу методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисап;

муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яки) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына;

агымдагы финанс елына бюджеттың көтелүче үтәлешен бәяләү;

авыл жирлеге Советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта тапшырыла торган күрсәтелгән органнарның бюджет сметалары проектлары;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганаклары реестрлары;

башка документлар һәм материаллар.

Жирлек бюджеты турындагы каар белән расланган очракта, жирлек бюджеты турындагы каар проектына муниципаль программалар паспортлары (әлеге паспортларга үзгәрешләр керту проектлары) тапшырыла.

Әгәр жирлек бюджеты турындагы каар проекты бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен булу белән күшүмтә булмаса, бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен булу белән күшүмтә жирлек бюджеты турындагы каар проектына аңлатма языуна күшүмталар составына кертелә.

30 Статья. Жирлек бюджеты турындагы каар проектын жирлек Советы каравына керту

1. Башкарма комитет авыл жирлек Советы каравына жирлек бюджеты түрүндагы каарар проектын жирлек Советы каарары белән билгеләнгән срокларда, әмма агымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча кертә.

2. Бюджет проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына әлеге Нигезләмәнен 29 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар тапшырыла.

31 Статья. Жирлек бюджеты түрүнда каарар проектын карау тәртибе һәм аны раслау

1. Жирлек бюджеты түрүндагы каарар проектын карау һәм аны раслау тәртибе РФ БК таләпләре нигезендә жирлек Советы каарары белән билгеләнә.

2. Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты түрүндагы каарар проекты кертелгәннән соң ике эш көне дәвамында жирлек Советы Рәисе аны, экспертиза үткәру өчен, жирлекнең ревизия комиссиясенә жибәрә.

3. Жирлекнең ревизия комиссиясе әлеге проект алышыннан соң ике атна эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе түрүнда бәяләмә өзөрли.

4. Жирлек бюджеты түрүндагы каарар проекты, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсө белән, комиссия каравына, шулай ук жирлек Советы депутатларына жибәрелә.

5. Жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсө жирлек Советы депутатлары тарафыннан жирлек бюджеты түрүндагы каарар проектына төзәтмәләр өзөрләгәндә исәпкә алыша.

6. Жирлек советы рәисе, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсө нигезендә, жирлек Советы каравына жирлек бюджеты түрүндагы каарар проектын кабул иту яки аны Башкарма комитетка эшләп бетерү өчен кире кайтару түрүнда Каарар кабул итә.

7. Жирлек бюджеты түрүндагы каарар проекты барлык кирәклө документлар һәм материаллар белән Башкарма комитет тарафыннан эшләп бетерү өчен кергән көннән алыш биш эш көне эчендә жирлек Советына тәкъдим итепергә тиеш.

8. Жирлек советы жирлек бюджеты түрүндагы каарар проектын бер укылышта карый.

9. Жирлек бюджеты проекты, жирлек бюджетын раслау түрүндагы каарар жирлек Советы тарафыннан рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

10. Бюджет түрүнда каарар проектын карау һәм аны жирлек Советы каарары белән билгеләнгән раслау тәртибе Чираттагы финанс елның 1 гыйнварыннан бюджет түрүндагы каарарның үз көченә керүен, шулай ук әлеге Нигезләмәнен 28 статьясы нигезендә күрсәтелгән каарар белән күрсәткечләрне һәм характеристикаларны (кушымталарны) раслауны күздә тотарга тиеш.

11. Өгөр жирлек бюджеты түрүндагы каарар агымдагы финанс елыш башыннан үз көченә кермәгән булса:

Финанс органы ай саен бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын хисап финанс елышында бюджет ассигнованиеләренең уникенче өлешеннән һәм бюджет йөкләмәләре лимитларыннан артмаган күләмдә житкөрергә хокуклы;

жирлек бюджеты түрүнда каарар белән билгеләнә торган башка күрсәткечләр жирлек бюджеты түрүнда каарар белән билгеләнгән күләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла, алар хисап финанс елышына жирлек бюджеты түрүнда каарар белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бюджетара трансферлар бүләп бирү һәм (яисә) бирү тәртибе хисап финанс елышына билгеләнгән тәртиптә саклана.

12. Әгәр жирлек бюджеты түрындагы карап финанс елы башланғаннан соң өч ай узгач үз көченә көрмәсә, финанс органы, әлеге статьяның 11 пунктінда билгеләнгән шартлар үтәлгендә, жирлек бюджетының үтәлешен оештыра.

Шул ук вакытта финанс органы хокуклы түгел:

РФ БК билгеләгән бюджет йөкләмәләре лимитларын һәм бюджет инвестицияләре һәм юридик һәм физик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләрен расларга;

бюджет кредитларын тәэммин иту;

алдагы финанс елының бурыч алуларның сигездән бер қуләменнән артык қуләмендә бурыч алуларны кварталга исәпләгендә гамәлгә ашырырга;

резерв фондлары формалаштырырга.

13. Әлеге статьяның 11 һәм 12 пунктларында курсәтелгән чикләуләр гавами норматив йөкләмәләрне үтәү, муниципаль бурычны хезмәт курсәту һәм түләү белән бәйле чыгымнарга кагылмый.

14. Әгәр жирлек бюджеты түрындагы карап ағымдагы финанс елы башыннан соң үз көченә керә һәм әлеге карап үз көченә кергән көнгә кадәр жирлек бюджетының үтәлеше әлеге Нигезләмәнең 11 һәм 12 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла икән, курсәтелгән карап үз көченә кергән көннән бер ай эчендә Башкарма комитет, жирлек бюджеты түрындагы карапга үзгәрешләр керту түрында карап проектын, жирлек бюджеты белән вакытлыча идарә иту чорында жирлек бюджеты үтәлешен исәпкә алыш, жирлек бюджеты түрындагы карапга үзгәрешләр керту түрында карап проектын жирлек Советына карауга һәм раслауга тапшыра.

15. Әлеге карап проекты Авыл жирлеге Советы тарафыннан тәкъдим ителгән көннән 15 көннән дә артмаган срокта карала һәм раслана.

4 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ҮТӘЛЕШЕ

32 Статья. Жирлек бюджеты үтәлеше нигезләре

Жирлек бюджетының үтәлеше Башкарма комитет тарафыннан тәэммин ителә.

Жирлек бюджетының үтәлешен оештыру финанс органына йөкләнә. Бюджет үтәлеше жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Жирлек бюджеты касса бердәмлеке һәм чыгымнарының ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

33 Статья. Жирлекнең жыелма бюджет язмасы

1. Жирлекнең жыелма бюджет язмасын төзу һәм алыш бару тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Жирлекнең жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр керту финанс органы житәкчесе тарафыннан башкарыла.

2. Жирлекнең жыелма бюджет язмасы курсәткечләре жирлек бюджеты түрындагы карапга туры килергә тиеш.

Жирлек бюджеты түрындагы карап кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жирлекнең жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслый.

Жирлекнең жыелма бюджет язмасына, бюджет түрындагы карапга үзгәрешләр кертичә, финанс органы житәкчесе караплары нигезендә, үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

гавами норматив йөкләмәләрне үтәү өчен карапланган бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгән очракта-ажымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет түрындагы карап белән расланган әлеге ассигнованиеләрнең гомуми қуләме чикләрендә, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында

резервланган акчаларны яңадан бұлу исәбеннөн 5 проценттан да артмаган күләмдә аны яңадан бұлу очрагында;

бюджет акчаларын алучылар, баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнен) функцияләрен һәм вәкаләтләрен үзгәрткән очракта, шулай ук муниципаль милекне тапшыру, бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуы үзгәру, муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләрне сатып алударны үзәкләштеру белән бәйле рәвештә, «дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләрне сатып алу өлкәндә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясындагы 3 өлеши нигезендә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда, бюджет ассигнованиеләрен бюджет турындагы каарда билгеләнгән бюджет акчаларын баш бүлүчеләр арасында яңадан бұлу, бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә караптыйында;

суд актларын үтәу очрагында, жирлек бюджеты һәм (яки) әлеге акчаларны суд чыгымнарын түләү, казна учреждениесе тарафыннан түләнергә тиешле салымнар, җыемнар, пенялар, штрафлар, шулай ук социаль түләүләр суммаларын (халық алдында норматив йөкләмәләргә кертелгән түләүләрдән тыш) арттыру хисабына түләтүне күздә тоткан суд актларын үтәу очрагында (Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән түләүләрдән тыш);

резерв фонdlары акчаларын, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган башка акчаларны, бюджет турындагы каарда аларны куллану күләмен һәм юнәлешләрен күрсәтеп, куллану (яңадан бұлу) очрагында;

бюджет ассигнованиеләрен конкурс нигезендә һәм бюджет үтәлеше үзенчәлекләренә бәйле башка нигезләр буенча бирелә торған бүлгән очракта;

агымдагы финанс елы һәм план чоры арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бұлу очрагында-бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме бюджет турындагы каарда караптыйында чикләрдә-тиешле финанс елына муниципаль хезмәтләр күрсәтугә бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә;

максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар бири һәм максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан бюджет турындагы каар белән расланган күләмнәрдән тыш, шулай ук күрсәтелгән акчаларны киметү (кире кайтару) очрагында, физик һәм юридик затлардан максатчан түләүсез көрөнүштөр алу очрагында;

муниципаль учреждениеләр тибын (ведомствосын) һәм муниципаль унитар предприятиеләренең оештыру-хокукий рәвешләрен үзгәрткән очракта;

агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта, хисап финанс елында әлеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле товарлар китеүгә, эшләр башкаруға, хезмәтләр күрсәтугә муниципаль контрактлар төзүгә, агымдагы финанс елы башына кулланылмаган бюджет ассигнованиеләренең РФ БК билгеләгән таләпләр нигезендә әлеге муниципаль контрактларны үтәу өчен кулланылмаган калдықларыннан артмаган күләмдә, хисап елында әлеге муниципаль контрактларны үтәүгә, эшләр башкаруға, хезмәтләр күрсәтугә агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта;

агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта, хисап финанс елында бирелә торған субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәклө акчалар чикләрендә финанс белән тәэммин итү чыганагы мондый субсидияләр булган акчалар чикләрендә, агымдагы финанс елы башына субсидияләр бири өчен РФ БК билгеләгән таләпләр нигезендә субсидияләр бири өчен файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең калдықларыннан артмаган күләмдә гамәлгә ашырылган;

бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү һәм муниципаль милек объектларына (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш) капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү очрагында, курсәтелгән муниципаль милек объектына капитал кертемнәрне финанс белән тәэммин итү ысулын үзгәрткәндә, РФ БК 78.2 статьясындагы 2 пунктында һәм 79 статьясындагы 2 пунктында курсәтелгән каарларга үзгәрешләр керткәннән соң, муниципаль контрактларга яисә капитал кертемнәрне гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турындагы Шартнамәгә үзгәрешләр кертелгәннән соң, муниципаль милек объектларына (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шулай ук инвестицияләрнең нигезләнешен әзерләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты үткәру максатларында, әгәр Россия Федерациясе законнары нигезендә инвестицияләр нигезләүне әзерләү мәҗбури булып тора.

Әлеге пункттың 7 абзацында курсәтелгән жирлек бюджеты акчалары финанс органына йә бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга салучы (бюджет турындагы Каардан тыш) жирлек Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән очракларда карала. Әлеге пункттың 7 абзацында курсәтелгән акчалардан файдалану (файдалану, яңадан бүлү турында каарлар кабул итү тәртибе) РФ БК билгеләгән очраклардан тыш, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Әлеге пунктта билгеләнгән нигезләр буенча жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керту бюджет турындагы каар белән расланган бюджет ассигнованиеләре куләме чикләрендә, әлеге пункттың 10 һәм 12 абзацларында билгеләнгән нигезләрдән тыш гамәлгә ашырыла.

Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә, гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә һәм муниципаль бурычка хезмәт курсәтүгә каалган бюджет ассигнованиеләрен киметү бюджет турындагы каарга үзгәрешләр кертмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рөхсәт ителми.

3. Жирлекнең жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибендә бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекләргә, максатчан статьяларга, тәркемнәргә, тәркемнәргә һәм тәркемнәргә) чыгымнар тәрләре йә бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекләргә, бүлекләргә, максатчан статьяларга (муниципаль программаларга һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләренә), бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар тәркемнәренә (тәркемнәренә һәм тәркемнәренә) бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау карала.

Жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибендә бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар тәрләре тәркемнәре, тәркемнәре (теркемнәре, тәркемнәре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын, шул исәптән тәрле максатчан статьялар һәм (яисә) бюджет чыгымнары тәрләре, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр өчен дифференциацияләнгән раслау каралырга мөмкин.

4. Жирлекнең чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган курсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каалган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерелә.

Жирлекнең жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибе белән жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүнең иң чик сроклары, шул исәптән әлеге статьяда курсәтелгән нигезләрнең тәрле тәрләре буенча дифференциацияләнгән билгеләнергә мөмкин.

5. Жыелма бюджет язмасына, жирлек бюджетының бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә.

6. Жирлек Советының бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга салучы

каарлары (жирле бюджет түрүндагы Каардан тыш) белән, бюджет түрүндагы каарга үзгәрешләр көртмичә, җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керту өчен өстәмә нигезләр карапырга мөмкин һәм (яисә) бюджет түрүндагы каарда күрсәтелгән өстәмә нигезләрне билгеләү түрүнда нигезләмәләр карапырга мөмкин.

34 статья. Касса планы

1. Финанс органы касса планын төзу һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары касса планын төзу һәм алып бару өчен кирәклे белешмәләрнең составын һәм срокларын билгели.

2. Муниципаль контрактларга, башка шартнамәләргә түләү буенча бюджеттан күчерүләр фаразы муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны планлаштырганда билгеләнгән муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү срокларын һәм күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Касса планын төзу һәм алып бару финанс органы яисә жирле администрациянең вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

35 статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеше

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен күздә тота:

агымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар, жирлек бюджеты түрүндагы каар һәм Татарстан Республикасының башка законнары, РФ БК нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, җыемнар һәм башка керемнәрне бүлүдән көргөн керемнәрне жирлек бюджетының бердәм счетына күчерү;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык түләттерелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар суммасы һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар.;

артык түләнгән яки артык алынган суммаларны Россия Федерациясе законнары нигезендә исәпкә алу;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләрнең бюджет керемнәре администраторы тарафыннан төгәлләштерү;

артык түләнгән яки артык түләнгән салымнар, җыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) өчен кирәкле артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммасын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны Федераль казначылык тарафыннан артык бүленгән суммаларны, акчаларны күчерү, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне исәпкә алу һәм аларны бүлү өчен керемнәрне исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләрне гамәлгә ашыру һәм гамәлгә ашыру өчен тиешле казначылык счетларына тиешле бюджетларның бердәм счетларыннан тиешле акчалар күчерү.

36 статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше

1. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше, РФ БК һәм ТР БК таләпләрен үтәп, финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлешиң күздә тота:
бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне кабул итү һәм исәпкә алу;
акчалата йөкләмәләрне раслау;
акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү;
акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау.

2.1. Бюджетына бюджетара трансфертлар, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү турында хәбәрнамәләр бирелә торган гавами-хокукый берәмлекнең финанс органына ул билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән форма буенча җибәрә.

3. Бюджет акчаларын алучы ача житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән бүтән шартнамәләр тәзү юлы белән яисә закон, башка хокукый акт, кипешү нигезендә кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы үзенә житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм кабул ителгән, әмма бюджет йөкләмәләре үтәлмәгән арасындагы аерманы арттырмыый торган күләмдә яна бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы казначылык түләүләрен башкару турындагы курсәтмәләр һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәкле башка документлар нигезендә, шулай ук оператив - эзләү ҹараларын үтәүгә һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм җинаяты судында катнашучыларга карата куркынычсызылык ҹараларын үтәүгә бәйле очракларда, курсәтмәләр нигезендә, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән акча йөкләмәләрен түләү бурычын раслый.

5. Федераль казначылык, финанс органы бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне исәпкә алганда, акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләгендә әлеге статьяның 1 пунктында каралган финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртип нигезендә контроль гамәлгә ашыралар.:

бюджет йөкләмәләренең тиешле лимитларына яисә бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләренә, шулай ук бюджет йөкләмәсе турындагы мәгълүматның бюджет чыгымнары классификациясе кодына туры килүенә туры килмәве;

тиешле бюджет йөкләмәсе турында исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәсе турында мәгълүматның туры килүе;

акчалата йөкләмәне түләү өчен эш итүдә курсәтелгән мәгълүматка, акчалата йөкләмә турында мәгълүматка туры килү;

акчалата йөкләмә барлыкка килүне раслаучы документлар булу.

Финанс органы билгеләгән тәртиптә һәм әлеге статьяның 1 пунктында каралган тәртиптә, әлеге пунктта курсәтелгән мәгълүматка ёстәп, контрольгә алынырга тиешле бүтән мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, ёстәмә рөвештә муниципаль контракт турындагы белешмәләрнең дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрындагы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе, муниципаль контракт шартлары нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе турындагы белешмәләрнең муниципаль контракт шартларына туры килүен контролльдә тоту гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләре чикләрендә гамәлгә

ашырылырга мөмкин.

6. Ақчалата йөклөмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар файдасына бердәм бюджеттан, Россия Федерациясе бюджет системасы, халықара хокук субъектлары бюджетлары файдасыннан акча средстволарын күчерүне раслый торган күрсәтмәләр, шулай ук бюджет ақчаларын алучыларның ақчалата йөклөмәләрен үтәү буенча бернинди дә акча операцияләре уздыруны раслый торган башка документларны тикшеру нигезендә гамәлгә ашырыла.

37 статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет ақчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзу һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертеп, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Бюджет ақчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөклөмәләренең финанс органы тарафыннан расланган лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет ақчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет ақчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет йөклөмәләре чыгымнары һәм лимитлары буенча бюджет язмасы курсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр ведомство карамагындағы бюджет ақчаларын алучылар һәм бүлүчеләргә житкерелә.

3. Бюджет язмаларын төзу һәм алып бару тәртибе бюджет ақчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм элементлары) буенча расланган бюджет йөклөмәләре лимитларын детальләштерүне гамәлгә ашыру хокуқын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

4. Жыелма бюджет язмасы курсәткечләре нигезендә бюджет ақчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган курсәткечләрне жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рәхсәт ителми.

Бюджет ақчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы курсәткечләре нигезендә бюджет ақчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган курсәткечләрне бюджет ақчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рәхсәт ителми.

38 Статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча жирлек бюджеты үтәлеше жыелма бюджет язмасы нигезендә, РФ БК нигезләмәләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле ақчалата йөклөмәләрне түләүне санкцияләү финанс органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

38.1 статья. Шәхси (лицевой) счетлар

1. Бюджет көрөннәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетларны үтәу буенча операцияләрне исәпкә алу, РФ БК билгеләгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта финанс органы ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

3. Россия Федерациисе законнары нигезендә жирле бюджетлар акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина керә торган һәм Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яки күчерелергә тиешле акчалар белән операцияләрне исәпкә алу алар тарафыннан финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

4. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

5. Финанс яғыннан тәэммин иту чыганагы федераль бюджеттан, Россия Федерациисе субъекты бюджетыннан (жирле бюджеттан) бирелгән акчалар булган бюджеттан акча алучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу Федераль казначылыкта, Россия Федерациисе субъектының (муниципаль берәмлекнен) финанс органында, федераль законнарда билгеләнгән очракларда аларга ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

6. Әлеге статьяда курсәтелгән шәхси счетлар бюджет процессында катнашучыларга, бюджет һәм автоном учреждениеләргә, бюджет процессында катнашучылар булмаган башка юридик затларга ачыла, алар турында белешмәләр бюджет процессында катнашучылар реестрына кертелгән, шулай ук бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затлар реестрына кертелгән.

7. Финанс органында шәхси счетларны ачу һәм алыш бару Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8. Әлеге статьяда курсәтелгән шәхси счетлар РФ БК 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле тәрләренә ачыла.

38.2 статья. Федераль казначылык тарафыннан финанс органының аерым функцияләрен гамәлгә ашыру

1. Жирлек башкарма комитеты мөрәҗәгать иткән очракта, Федераль казначылык финанс органының аерым функцияләрен башкара:

1) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларына (администраторларына) бюджет үтәлеше буенча операцияләрне исәпкә алу өчен билгеләнгән шәхси счетларны ачу һәм алыш бару белән бәйле;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын, финанслауның иң чик күләмнәрен (алга таба - бюджет мәгълүматлары) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларына (администраторларына) житкерү белән бергә;

3) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның бюджет һәм акчалата йөкләмәләрен исәпкә алыш;

4) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү белән бәйле операцияләрне санкцияләү белән.;

5) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина керә торган акчалар белән операцияләрне исәпкә алу өчен шәхси счетларны ачу һәм алыш бару белән;

6) финанс белән тәэммин иту чыганагы бу учреждениеләр тарафыннан жирлек бюджетыннан алышган акчалар булган муниципаль бюджет һәм Автоном

учреждениеләрнең чыгымнары буенча операцияләрне үткөрү һәм санкцияләу белән;

7) бюджет процессында катнашучы булмаган юридик затларның чыгымнары буенча операцияләрне санкцияләу белән, финанс тәэммин ителеше чыганагы жирлек бюджеты акчалары булган шәхси счетлар ачылган бюджет һәм автоном учреждениеләр белән бергә, жирлек бюджеты акчалары булган юридик затларның чыгымнары буенча операцияләрне санкцияләу белән.;

8) жирлек бюджетының бердәм счетына жәлеп итеп һәм жәлеп ителгән акчаларны кире кайтарып, РФ БК 236.1 статьясындагы 9 пункты нигезендә.

2. Авыл жирлеге Башкарма комитетының Федераль казначылыкка мәрәжәгать итүен жибәрү һәм Федераль казначылыкның әлеге статьяда каралган мәрәжәгатында карау тәртибен Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгели.

3. Федераль казначылык әлеге статьяның 1 пунктындагы 1-7 пунктчаларында күрсәтелгән функцияләрне гамәлгә ашырган очракта казначылык хезмәте үзенчәлекләрен Федераль казначылык билгели.

4. Федераль казначылык тарафыннан финанс органының аерым функцияләрен гамәлгә ашыруны туктату жирлек Башкарма Комитеты мәрәжәгате нигезендә әлеге статьяның 2 пункты нигезендә башкарыла.

39 статья. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булып торучы казна учреждениесенең бюджет сметасы әлеге орган житәкчесе яисә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә әлеге орган исеменнән эш итәргә вәкаләтле бүтән зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэммин иту буенча бюджет йөкләмәләрен кабул иту һәм (яки) үтәү өчен аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләрне сатып алу план-графикларын формалаштырганда каралган, муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләрне сатып алу өчен финанс яғыннан тәэммин иту күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында казна учреждениесенең бюджет сметасын төзу һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр өстәмә расланырга тиеш.

Житәкчесе казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә аны раслау хокукуна ия булган бюджет сметасы күрсәткечләре, чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә, шулай ук тиешле төркемнәрнең (ярдәмче статьялар) статьялары кодлары (статьялары) буенча, житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә өстәмә детальләштерелергә мөмкин.

40 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Финанс органы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә,

чыгымнар буенча жирлек бюджетын үтәүне оештырганда, ағымдагы финанс елының тиешле чорында бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыларга түләүнәң иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәре) раслау һәм житкерү күздө тотылыша мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләме, тулаем алганда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыга карата, ағымдагы финанс елы башыннан башлап, бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне, бүлүчеләрне һәм алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә, ай саен яки квартал саен арта бара торган нәтижә белән билгеләнә.

41 статья. Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындагы карап белән расланганнын тыш фактта алынган керемнәрдән файдалану

Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындагы карап белән расланган керемнәрнәң гомуми күләмнән тыш фактта алынган керемнәр, ағымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карапта үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычларны түләүгә, шулай ук аларны үтәү өчен караптан бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлекнәң гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә финанс органы тарафыннан жибәрелә ала.

Максатчан билгеләнеше булган (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта), шул исәптән РФ БК 242 статьясындағы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бюджетка керә торган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар, шулай ук бюджет үтәлеше турында закон (карап) белән расланган керемнәрдән тыш фактта фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган акчалар күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә. , ағымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карапта үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керту белән.

42 статья. Ағымдагы финанс елы тәмамлану

1. Ағымдагы финанс елында жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләрне төгәлләү РФ БК таләпләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм ағымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көченә керә.

3. Жирлек бюджетының бердәм счетында булмаган бюджет акчаларын алучылар тарафыннан файдаланылмаган калган калдыклар ағымдагы финанс елының соңғы ике эш көненнән дә соңга калмычча жирлек бюджетының бердәм счетына бюджет акчаларын алучылар күчерелергә тиеш.

4. Ағымдагы финанс елының 1 гыйнварына кулланылмаган, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар, финанс белән тәэммин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансферлардан тыш, алар ағымдагы финанс елының беренче 15 эш көне дәвамында бюджет кеременә кире кайтарылыша тиеш.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы тарафыннан хисап финанс елында кулланылмаган бюджетара трансферларга ихтыяж булу (булмау) турында Карап кабул итү, шулай ук аларны элегрәк бирелгән бюджетка кире кайтару, аларга ихтыяж булу турында Карап кабул иткәндә, әлеге акчалар элегрәк бирелгән бюджетка кергән көннән алып 30 эш көненнән дә соңга калмычча гамәлгә ашырыла., жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы

билгелөгөн тәртиптә төзелгөн һәм тапшырылган күрсәтелгөн бюджетара трансферлар финанс белән тәэммин итү чыганагы булып тора.

Финанс белән тәэммин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган, тиешле финанс органы белән билгеләнгән тәртиптә килештерелгән бюджет ассигнованиеләре файдаланылмаган бюджетара трансферлардан тыш, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә алынган бюджетара трансферларга ихтыяж булу турындагы жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы каары нигезендә әлеге бюджетара трансферларның калдығыннан артмаган күләмдә акчалар, агымдагы финанс елында күрсәтелгөн бюджетара трансферларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын финанс белән тәэммин итү өчен жирлек бюджеты кеременә кире кайтарылырга мөмкин.

Әлеге пунктның З абзацында караплан карарлар кабул итү тәртибе жирле бюджетлардан бюджетара трансферларны кире кайтару тәртибен җайга салучы жирле администрациянең муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә алынган бюджетара трансферларның файдаланылмаган калдығы, финанс тәэмминаты чыганагы Россия Федерациясе Президенты резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансферлардан тыш, тиешле бюджет кеременә күчерелмәгән очракта, күрсәтелгөн акчалар тиешле бюджет кеременә күчерелергә тиеш, алардан алар бирелгән бюджет кеременә гомуми таләпләрне үтәп, финанс органы билгели торган тәртиптә кире кайтарылырга тиеш., Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән.

Федераль бюджеттан бирелгән файдаланылмый торган бюджетара трансферларны туләттерү Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5. Финанс органы агымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алучыларны Чираттагы финанс елының гыйнвар аенда Россия Федерациясендә эшләми торган бәйрәм көннәрендә аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәклө акчалар белән тәэммин итү тәртибен билгели.

6. Агымдагы финанс елы ахырына РФ БК нигезендә банк депозитларында урнаштырылган акчалар, шулай ук бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү буенча башка операцияләр буенча чараплар булу рәхсәт ителә.

5 бүлек. ЖИРЛЕКНЕң БЮДЖЕТ ХИСАБЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ һәм РАСЛАУ

43 статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылыгы нигезләре

1. Бюджет исәбенең һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе РФ БК нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәбе авыл жирлегенең финанс һәм финанс булмаган активлары һәм йөкләмәләре торышы турында акчалата чагылыштагы мәгълүмат жыю, теркәү һәм гомумиләштерүнен, шулай ук әлеге активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында мәгълүмат жыюның, теркәүнен, һәм гомумиләштерүнен җайга салынган системасыннан гыйбарәт.

Казначылык түләүләре системасында гамәлгә ашырыла торган операцияләр турында мәгълүматны жыю, теркәү һәм гомумиләштерү максатларында, Россия Федерациясе бюджет системасының бюджетлары структурасында һәм (яки) казначылык түләүләре системасында катнашучыларның, шулай ук күрсәтелгән операцияләрнең (алга таба - казначылык

учеты) нәтижәләре түрүнда бюджет исәбен алып бару Федераль казначыйлык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе Россия Федерациясенең бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбен алу счетлары планнары һәм аларны куллану буенча инструкцияләр Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылығы үз эченә ала:

- 1) җирлек бюджеты үтәлеше түрүнда хисап;
- 2) җирлек бюджеты үтәлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре түрүнда хисап;
- 4) акча хәрәкәте түрүнда хисап;
- 5) аңлатма язы.

4. Бюджет үтәлеше түрүндагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше түрүндагы белешмәләр тупланган.

Бюджет үтәлеше балансында җирлекнең финанс һәм финанс активлары, хисап чорының беренче һәм соңғы көненә бюджет исәбен алу счетлары планы буенча йөкләмәләре түрүнда белешмәләр бар.

Эшчәнлекнең финанс нәтижәләре түрүнда хисапта хисап чорында эшчәнлекнең финанс нәтижәләре түрүнда мәгълүмат тупланган һәм дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча төzelә.

Акча хәрәкәте түрүндагы хисап бюджет акчалары белән дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча операцияләрне чагылдыра.

Аңлатма языунда бюджет үтәлеше түрүндагы мәгълүмат, бюджет үтәлеше түрүндагы хисапта бирелгән өстәмә мәгълүмат, Россия Федерациясе Финанс министрлыгының норматив хокукий актларында билгеләнгән мәгълүматны ачуга карата таләпләр нигезендә тупланган.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бюджет акчаларын алучылар) бюджет исәбенең һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясен үтәп, финанс мәгълүматын детальләштерүне тәэмин итә торган ведомство (эчке) актлары кулланылырга мөмкин.

6. Жирле администрация каары буенча жирле администрация органнарының (аларның территориаль органнарының, казна учреждениеләренең) физик затларга хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр, шулай ук алар белән бәйле мәжбүри түләүләрне Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына күчерү, бюджет хисабын алып бару, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылыгын, бюджет исәбен алып бару, бюджет исәбен алып бару, бюджет исәбен алып бару, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылыгын, бюджет исәбен алып бару, башка мәжбүри түләүләрне исәпләү буенча вәкаләтләре, мондый хисаплылыкны тапшыруны тәэмин итү буенча муниципаль органнарга Россия Федерациясе Хөкүмәте, муниципаль берәмлекнең финанс органына билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин.

44 статья. Бюджет хисабын төзу

1. Бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр), җирлек бюджеты керемнәре администраторлары, җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан бирелгән бюджет хисаплылыгы нигезендә бюджет хисаплылыгын төзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының Баш администраторлары бюджет хисаплылыгын ул билгеләгән срокларда финанс органына тапшыралар.

2. Жирлекнең бюджет хисаплылығы бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисаплылығы нигезендә финанс органы тарафыннан төзелә.

3. Жирлекнең бюджет хисаплылығы еллық булып тора. Жирлек бюджеттының үтәлеше турында отчет квартал саен бирелә.

4. Жирлекнең бюджет хисаплылығы финанс органы тарафыннан Башкарма комитетка тапшырыла.

5. Ағымдагы финанс елның беренче кварталында, ярты еллығында һәм тугыз аенда жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап Башкарма комитет тарафыннан расланы һәм жирлек советына һәм ревизия комиссиясенә жибәрелә.

Жирлек бюджетты үтәлеше турында еллық хисап жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

6. Жирлекнең финанс органы бюджет хисабын муниципаль районның финанс органына тапшыра.

7. Бюджет хисаплылығын әлеге статья нигезендә бирү бюджет хисаплылығы тапшырыла торган финанс органы тарафыннан билгеләнгән срокларда гамәлгә ашырыла.

45 Статья. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисап авыл жирлеге Советында каралганчы тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылығын тышкы тикшерүне һәм жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисапны тышкы тикшерү жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, жирлекнең Ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

Жирлек Советы мөрәжәгате буенча жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисапны тышкы тикшерү муниципаль районның контроль-хисап органы яки Россия Федерациясе субъектының контроль-хисап органы тарафыннан башкарылырга мөмкин.

3. Башкарма комитет, аңа бәяләмә әзерләү өчен, ағымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, жирлек бюджеттының үтәлеше турында хисап бирә. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган сротта башкарыла.

4. Жирлекнең ревизия комиссиясе, бюджет средстволары баш администраторларының еллық бюджет хисаплылығын тышкы тикшерү күрсәткечләрен исәпкә алып, жирлек бюджеты үтәлеше турында хисапка бәяләмә әзерли.

5. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә, бер үк вакытта Башкарма комитетка жибәрү белән, жирлек Советына Ревизия комиссиясе тарафыннан тапшырыла.

46 статья. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисапны жирлек Советы тарафыннан тәкъдим иту, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе РФ БК нигезләмәләре нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет һәм бюджет хисаплылығының үтәлеше анализын үз эченә алган аংлатма языу, муниципаль йөкләмәнең үтәлеше һәм (яисә) бюджет

ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтиҗәләре түрында белешмәләр, жирлек бюджеты үтәлеше түрында каар проекты, жирлек бюджеты үтәлеше түрында башка бюджет хисаплылыгы, Россия Федерациясе бюджет законнарында караган башка документлар тапшырыла.

3. Жирлек бюджеты үтәлеше түрындагы еллык хисапны карау нәтиҗәләре буенча жирлек Советы жирлек бюджеты үтәлеше түрындагы каарны раслау яки кире кагу түрында Каар кабул итә.

Жирлек Советы тарафыннан жирлек бюджеты үтәлеше түрындагы каар кире кагылган очракта, ул мәгълүматтарны дөрес булмаган яки тұлы булмаган чагылдыру фактларын бетеру һәм бер айдан да артмаган срока кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

4. Жирлек бюджеты үтәлеше түрындагы еллык хисап авыл жирлеге Советына ағымдагы елның 1 маеннан да соңға калмыйча тапшырыла.

47 статья. Жирлек бюджеты үтәлеше түрында каар

Жирлек бюджеты үтәлеше түрындагы каар белән, бюджетның керемнәренең, чыгымнарының һәм дефицитының (профицит) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтәлеше түрында хисап раслана.

Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтәлеше түрындагы каарга аерым күшымталар белән күрсәткечләр раслана:

бюджет керемнәре классификациясе кодлары буенча;

бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча чыгымнар;

бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча чыгымнар;

бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча.

Жирлек бюджеты үтәлеше түрындагы каар белән шулай ук жирлек бюджеты үтәлеше түрында Каар кабул итү өчен РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек Советы каары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

48 Статья. Муниципаль финанс контроле төрләре

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр бирә торган хокукий актлар нигезләмәләрен, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүне тәэммин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга таба бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле - жирлекнең Ревизия комиссиясе (алга таба-тышкы муниципаль финанс контроле органы) эшчәнлеген контрольдә тоту.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Федераль казначыйлыкның, жирле администрация органнары булган муниципаль финанс контроле органнарының (алга таба - Эчке муниципаль финанс контроле органнары) контроль эшчәнлеге булып тора.

4. Алдан тикшерү авыл жирлеге бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларны кисәту һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аның үтәлешенең законлылыгын, исәп-хисапның

дөреслеген билгелөү максатыннан жирлек бюджетының үтәлеше нәтижәләре буенча башкарыла.

49 статья. Муниципаль финанс контроле объектлары

1. Муниципаль финанс контроле объектлары (алга таба - контроль объектлары) булып торалар:

бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр, алучылар), бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);

бюджетка бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, максатчан билгеләнеше булган башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары бирелгән финанс органы, башкарма комитет;

муниципаль учрежденияләр;

муниципаль унитар предприятиеләр;

ачык-хокукый компанияләр;

устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукый берәмлекләр катнашында хужалык ширкәтләре һәм жәмғиятыләре, шулай ук андый ширкәтләре һәм жәмғиятыләрнең устав (склад) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмалары;

юридик затлар (муниципаль учреждениеләр, муниципаль унитар предприятияләр, гавами-хокукый компанияләр, хужалык ширкәтләре һәм жәмғиятыләр катнашында аларның устав (жыелма) капиталларында, шулай ук мондый ширкәтләре һәм жәмғиятыләрнең устав (жыелма) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмаларыннан тыш), хосусый эшмәкәрләр, физик затлар, шулай ук устав (жыелма) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмалары катнашында), хосусый эшмәкәрләр, физик затлар:

жирлек бюджетыннан акча һәм (яки) муниципаль контрактлар, муниципаль гарантияләр белән тәэммин ителгән кредитлар бирү туринде килешүләр (килешүләр) нигезендә жирлек бюджетыннан акча алучы юридик һәм физик затлар, шәхси эшмәкәрләр, муниципаль гарантияләр белән тәэммин ителгән кредитлар;

федераль законнар нигезендә Федераль казначылыкта, жирлекнең финанс органында шәхси счетлар ачылган жирле бюджеттан һәм (яки) муниципаль контрактлардан акча бирү туриндагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) буенча башкаручылар (тәэммин итүчеләр, подрядчылар) тарафыннан төзелгән килешүләр (килешүләр) буенча башкаручылар (тәэммин итүчеләр, подрядчылар);

бюджет акчалары белән аерым операцияләрне гамәлгә ашыручи кредит оешмалары, алар тарафыннан жирлек бюджетыннан акча бирү туринде шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәү өлешендә.

2. Контроль объектларына (бюджет процессында, бюджет һәм автоном учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр, гавами-хокукый компанияләр, хужалык ширкәтләре һәм жәмғиятыләр катнашында аларның устав (склад) капиталларында, шулай ук андый ширкәтләре һәм жәмғиятыләрнең устав (жыелма) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмалары катнашында) карата алар тарафыннан бюджет, муниципаль контрактлар, шулай ук контрактлар (шартнамәләр) шартларын үтәү өлешендә муниципаль финанс тикшерүе, әлеге шартнамәләрне (килешүләрне) һәм муниципаль контрактларны үтәү, алар тарафыннан муниципаль гарантияләр белән тәэммин ителгән кредитлар бирү максатларын, тәртибен һәм шартларын үтәү, курсәтелгән юридик затларның кыйммәтле көгазыләрене бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне (бүлүчеләрне), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларын, бюджет акчаларын алучыларны, бюджеттән акча бирү туринде шартнамәләр (килешүләр),

муниципаль контрактлар төзеген бюджет акчаларын алушыларны тикшеру барышында гамәлгә ашырыла., яки аны тәмамлаганнан соң, күрсәтелгән бюджет процессында катнашучыларны тикшеру нәтижәләре нигезендә.

2.1. Муниципаль финанс контроле жирлек бюджетыннан максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү максатларын, тәртибен һәм шартларын үтәүне, шулай ук аларны бирү турындагы шартнамәләрнең (шартнамәләрнең, килешүләрнең, килешүләрнең) шартларын һәм финанс белән тәэммин итү (финанслашу) чыганагы булып торган шартнамәләрнең (шартнамәләрнең, килешүләрнең) шартларын үтәүне, әлеге бюджетара трансфертлар бирелгән жирлекнән муниципаль финанс контроле органнары, карата:

жирлек бюджеты акчаларының баш администраторларына (администраторларына) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары биргән

Россия Федерациясе бюджет системасының бюджет средстволары баш администраторларына һәм баш администраторларына (администраторларына) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары, шулай ук юридик һәм физик затларга, индивидуаль эшкуарларга (әлеге статьяның 2 пункты нигезләмәләрен исәпкә алыш) әлеге бюджеттән акчалар бирелгән.

3. Контроль объектлары һәм аларның вазыйфай затлары муниципаль финанс контроле органнарына муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәклे мәгълүматны, документларны һәм материалларны үз вакытында һәм тулы күләмдә тапшырырга, муниципаль финанс тикшерүе органнарының вазыйфай затларына курсәтелгән затларны контроль объектлары территорияләренә һәм урыннарына кертү рәхсәтен бирергә, аларның законлы таләпләрен үтәргә тиеш.

Контроль объектларының әлеге пунктның беренче абзацында курсәтелгән мәгълүматны, документларны һәм материалларны муниципаль финанс контроле органнарына тапшырмавы яки вакытында тапшырмавы, шулай ук аларны дөрес булмаган мәгълүмат, документлар һәм материаллар тапшырмау, муниципаль финанс тикшерүе органнарының вазыйфай затларының законлы эшчәнлегенә комачаулау Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән жаваплылык китерә.

50 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру ысууллары

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру методлары булып тикшерү, ревизия, тикшерү тора.

2. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында тикшерү астында аерым финанс һәм хужалык операцияләренең законлылыгын документаль һәм фактта өйрәнү, бюджет (бухгалтерлык) исәбенең һәм бюджет хисаплылыгының, контроль объектының билгеле бер чордагы эшчәнлегенә карата бухгалтерлык (финанс) хисаплылыгының дөреслеге буенча контроль гамәлләр башкару аңлашила.

Ул қылышынан финанс һәм хужалык операцияләренең барлык җыелмасының законлылыгын документаль һәм фактта өйрәнү, аларның бюджет хисаплылыгында, бухгалтер (финанс) хисаплылыгында чагылдырылуының дөреслеге һәм дөреслеге буенча контроль гамәлләр башкаруда чагыла.

Тикшерү, ревизия нәтижәләре акт белән рәсмиләштерелә.

3. Тикшерүләр федераль һәм күчмә тикшерүләргә, шул исәптән каршы тикшерүләргә бүленә.

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында камераль тикшерүләр астында бюджет хисаплылыгы, бухгалтерлык (финанс) хисаплылыгы һәм аның соравы буенча бирелгән башка документлар нигезендә муниципаль

финанс тикшерүе органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган тикшерүләр аңлашыла.

Күчмә тикшерүләр астында, муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелә торган тикшерүләр аңлашыла, алар барышында кылышынан операцияләрнең бюджет хисаплылығы, бухгалтер (финанс) хисаплылығы һәм беренчел документларның факттагы туры килү-килмәве билгеләнә.

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында очрашу тикшерүләре астында контроль объекты эшчәнлеге белән бәйле фактларны абыклау һәм (яки) раслау максатларында күчмә һәм (яки) Федераль тикшерүләр кысаларында үткәрелә торган тикшерүләр аңлашыла.

4. Тикшерү астында әлеге нигезләмә максатларында контролълек объекты эшчәнлегенең билгеле бер өлкәсе торышына анализ һәм бәя бирелә.

Тикшерү нәтижәләре бәяләмә белән рәсмиләштерелә.

51 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләре

1. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләре булып тора:

жирлек бюджетыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр) шартларының үтәлешен контролъдә тоту;

бюджет средстволары баш администраторларының бюджет хисаплылығын, жирлек бюджеты үтәлеше турында квартал һәм еллык хисапларның дөреслеген, тулылығын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшерү.

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контролъ-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

2. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органы тарафыннан тышкы муниципаль финанс тикшерүе буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда:

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контролъ - хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә алар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә контролъ һәм эксперт-аналитика чараларын гамәлгә ашыру барышында тикшерүләр, ревизияләр, анализ, тикшерү, мониторинг үткәрелә; ;

контроль объектларына курсәтмәләр, курсәтмәләр жибәрелә;

финанс органнарына мәжбүриңең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр жибәрелә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла.

3. Тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе авыл жирлеге Советы карары белән билгеләнә.

52 Статья. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре булып тора:

бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукый актларның, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзү һәм бирүгә таләпләрне билгели торган нигезләмәләренең

үтәлешен контролъдә тоту;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне, шулай ук жирлек бюджетыннан акча, муниципаль контрактлар бирү турындагы шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын үтәүне күздә тота торган хокукий актлар нигезләмәләрен үтәүне контролъдә тоту;

жирлек бюджетыннан акча бирү турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында тәзелгән шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын, шулай ук муниципаль контрактларны үтәү максатларында тәзелгән шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын үтәүне контролъдә тоту;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрне үтәү турындагы хисапларның, бюджеттән акча бирү нәтижәлелеге күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дөреслегенә контроль;

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында каралган сатып алулар өлкәсендә контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан Эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру турында:

тишерүләр, ревизияләр һәм тицшерүләр үткәрелә;

контроль объектларына актлар, нәтижәләр, күрсәтмәләр һәм (яки) күрсәтмәләр жибәрелә;

финанс органына мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр жибәрелә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла;

тишерүләр, ревизия һәм тицшеренүләр үткәрү өчен кирәклө экспертизалар билгеләнә (оештырыла);

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәклө булган мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турында Россия Федерациясе законнары, дәүләт һәм башка закон тарафыннан саклана торган сер турында Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларыннан дайими файдалану мөмкинлеге барлыкка килә;

муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр сатып алуларны гамәлгә ашыруны Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә гамәлгә яраксыз дип тану турында судка дәгъвалар жибәрелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациясе Хөкүмәтенен норматив хокукий актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Эчке муниципаль финанс тицшерүе органнары эчке дәүләт (муниципаль) финанс тицшерүенең федераль стандартларында каралган очракларда Эчке муниципаль финанс тицшерүе буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәэммин итә торган ведомство хокукий актлар (стандартлар) чыгара ала.

53 Статья. Муниципаль финанс тицшерүе органнары күрсәтмәләре һәм күрсәтмәләре

1. Элеге Нигезләмә максатларында Эчке муниципаль финанс контроле органы тарафыннан контроль объектына жибәрелә торган һәм эчке муниципаль финанс тицшерүе органы компетенциясе кысаларында ачыкланган хокук бозулар турында мәгълүматны үз эченә алган документы һәм тапшыруда күрсәтелгән һәр бозу буенча таләпләр күрсәтелмәгән булса, аны кабул итегендән көннән соң 30 календарь көн эчендә үтәлергә тиешле хокук бозуларның берсе аңлашыла.:

а) бозуларны бетерү турында һәм аның сәбәпләрен һәм шартларын бетерү буенча чарапар күрү турында таләп;

б) бозу сәбәпләрен һәм шартларын бетерү буенча аны бетерү мөмкин булмаган очракта чарапар күрү турында таләп.

2. Курсәтмә астында әлеге Нигезләмә максатларында Эчке муниципаль финанс контроле органының, әлеге бозу нәтижәсендә гавами-хокукый белемгә китерелгән зыян суммасын билгеләү мөмкинлеге булганда, бозуларны бетерү яисә тапшыруда билгеләнгән срокта бетерү мөмкинлеге булмаган очракта, контроль объектына жибәрелә торган документы аңлана. Курсәтмә гавами-хокукый белемгә китерелгән зыянны каплау буенча чарапар күрү турында курсәтмәдә билгеләнгән срокта үтәү өчен мәжбүри булган таләпләрне үз эченә ала.

3. Эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүенең федераль стандартлары белән билгеләнгән очрактарда Эчке муниципаль финанс контроле органнары бюджет акчаларының баш администраторларына, гамәлгә куючи функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнарына, башка органнарга һәм оешмаларга курсәтмәләр һәм курсәтмәләрнең күчермәләрен жибәрә.

3.1. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнары курсәтмәләре һәм курсәтмәләре контроль объектларына «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендейге 6 - ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төzelә һәм жибәрелә.

3.2. Эчке муниципаль финанс тикшерүе органы карапы буенча Эчке муниципаль финанс тикшерүе органы курсәтмәсен үтәү срокы эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүенең федераль стандартларында каралган тәртиптә, ләкин контроль объекты мөрәҗәгате буенча бер тапкырдан да артмаган күләмдә озайтылырга мөмкин.

4. Жирлеккә китерелгән зыянны каплау турында Эчке муниципаль финанс контроле органы курсәтмәләренең үтәлмәве вәкаләтле вәкилнең муниципаль орган жирле администрациясенең муниципаль хокукый акты белән жирлеккә китерелгән зыянны каплау турында дәгъва гаризалары белән судка мөрәҗәгать итүе өчен нигез булып тора.

5. Муниципаль финанс тикшерүе органы курсәтмәләрендә һәм курсәтмәләрендә эчке финанс тикшерүе һәм эчке финанс аудиты нәтижәләре буенча ачыкланган хокук бозулар турында, аларны бетерү шарты белән, мәгълүмат курсәтелми.

7 бүлек. БЮДЖЕТ БОЗУ ҺӘМ МӘЖБҮР ИТҮНЕҢ БЮДЖЕТ ЧАРАЛАРЫ

54 статья. Бюджет бозу тәшенчәсе

1. Бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы), муниципаль заказчы тарафыннан кылышынан эшләр жирле администрация, финанс органы, бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы) тарафыннан башкарылган бюджет бозу дип таныла:

а) Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган башка хокукый актлар нигезләмәләрен бозу;

б) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән туләуләр буенча халыкка зыян китерүгә китергән гавами норматив йөкләмәләрене һәм йөкләмәләрене билгеләүче хокукый актлар нигезләмәләрен бозу.;

в) жирлек бюджетыннан акча бирү турында шартнамәләр (килешүләр) шартларын бозу;

г) муниципаль контрактлар шартларын бозу;

2. РФ БК 266.1 статьясында 2.1 пунктында күрсәтелгөн бюджет процессында катнашучыга карата бюджет чарапарын куллану, тиешле нигезлөр булган очракта, аның вазыйфаи затларын Россия Федерациясе законнарында каралған жағаптылықтан азат итми.

55 статья. Мәжбүриләүнең бюджет чарапары

1. Мәжбүр итүнен бюджет чарасы РФ БК 30 бүлегендә каралған бюджет бозу кылған өчен, муниципаль финанс тикшерүе органын мәжбүр итүнен бюджет чарапарын куллану турында хәбәрнамә нигезендә кулланыла.

2. Мәжбүр итүнен бюджет чарапарына түбәндәгеләр керә::

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының бер бюджетыннан бирелгән акчалар суммасын бәхәссез кире кайтару;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының бер бюджетыннан бирелгән акчалардан файдаланған өчен түлөү суммасын бәхәссез түләттерү;

бюджет акчаларын вакытында кайтармаган өчен пеняларны бәхәссез түләттерү;

бюджетара трансфертларны (субвенцияләрдән тыш) бирүне тұктатып тору (кыскарту).

3. Әлеге Нигезләмәнең 49 статьясында күрсәтелгөн бюджет процессында катнашучыга карата бюджет өлкәндә закон бозу кылған бюджет чарасын куллану аны әлеге житешсезлекне бетерү вазыйфаларыннан азат итми.

4. Әлеге Нигезләмә максатларында бюджет чарапарын куллану туринде хәбәрнамә астында муниципаль финанс контроле органының әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында каралған ачықланған бюджет хокук бозулар туринде һәм күрсәтелгөн бозулар белөн файдаланылған акчалар күләмнәре туринде белешмәлөр үз эченә алған документы аңлашыла.

Контроль чарасы барышында әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында каралған бюджет бозуларын ачықлаганда, тышкы муниципаль финанс контроле органы контроль чарасы тәмамланғаннан соң 30 календарь көненнән дә соңға калмыйча финанс органына мәжбүр итүнен бюджет чарапарын куллану туринде белдеру жиберә, ә мондый хәбәрнамәнең күчермәсен (аңа карата әлеге контроль чарасы үткәрелгән) бюджет процессында катнашучыга жиберә.

Әлеге Нигезләмәнең 57-60 статьяларында каралған һәм күрсәтмәдә күрсәтелгөн бюджет бозуын бетермәгән очракта, Эчке муниципаль финанс контроле органы, күрсәтмәне үтәү срогы тәмамланғаннан соң 30 календарь көненнән дә артмаган вакытка, финанс органына мәжбүр итүнен бюджет чарапарын куллану туринде хәбәрнамәне, ә мондый хәбәрнамәнең күчермәсен (аңа карата тикшерү (ревизия) үткәрелгән бюджет процессында катнашучыга жиберә.

Финанс органы таләбе буенча, мәжбүр итүнен бюджет чарапарын куллану туринде хәбәрнамәдә булған белешмәлөрне төгәлләштерү туринде муниципаль финанс тикшерүе органы финанс органына мәжбүри итүнен бюджет чарапарын куллану туринде анықланған белешмәлөр булған хәбәрнамәне запрос алынған көннән 30 календарь көненнән дә артмаска тиеш.

5. Әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында каралған мәжбүр итүнен бюджет чарапарын куллану түрлөдөн көбейткіштерү туринде мәжбүр итүнен бюджет чарапарын куллану туринда хәбәр алынғаннан соң 30 календарь көн эчендә кабул ителергә һәм күрсәтелгөн карар кабул ителгәннән соң бер елга кадәр үтәлергә тиеш.

Финанс органы карары буенча әлеге пункттың беренче абзацында

курсөтелгөн мәжбүр итү чарасын үтәу срокы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгөн гомуми таләпләр нигезендә финанс органы билгеләгән очракларда һәм шартларда озайтылырга мөмкин.

6. Бюджет чарапарын куллану белән беррәттән Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда жаваплылык чарапары да кулланыла.

56 Статья. Мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану буенча финанс органы һәм Федераль казначылык вәкаләтләре

1. Финанс органы мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында караплар, курсөтелгөн карапларны үзгәртү (юкка чыгару) турында караплар яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгөн очракларда һәм тәртиптә мәжбүр итүнең бюджет чарапарын кулланудан баш тарту турында караплар кабул итә, шулай ук бюджет чарапарын куллану турында караплар, Федераль казначылыкка курсөтелгөн карапларны үзгәртү (юкка чыгару) турында караплар, тиешле карапларның күчермәләрен - муниципаль финанс контроле органнарына һәм контроль объектларына җибәрә.

Мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турындагы карапда бюджет кагыйдәләрен бозу турында хәбәрнамәдә, бюджет бозуын кылган контроль объектында курсөтелгөн бюджет бозу, мәжбүр итү һәм аны үтәу сроклары турында мәгълүмат булырга тиеш.

Финанс органы, мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында Карап кабул итү яки мәжбүр итүнең бюджет чарапарын кулланудан баш тарту турында Карап кабул итү максатларында, муниципаль финанс контроле органына, аны алғаннан соң 30 календарь көн эчендә, мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында хәбәрнамәдә булган белешмәләрне төгәлләштерү турында запрос җибәрергә хокуклы.

2. Федераль казначылык, финанс органы әлеге Тәртипнәң 57 - 60 статьяларында каралган мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында карапны, әлеге карапларны үзгәртү (юкка чыгару) турындагы карапны Финанс органы тарафыннан билгеләнгөн тәртиптә мәжбүр итү чарапарын куллану турындагы карапларны, әлеге карапларны үзгәртү (юк итү) турындагы карапларны үтәүне үзгәртү (юкка чыгару) турында карапны үтиләр.

57 статья. Бюджет акчаларыннан максатчан файдаланмау

1. Бюджет акчаларының максатчан файдаланылмавы җирлек бюджеты турындагы карапда, жыелма бюджет язмасы, бюджет язмасы, бюджет йөкләмәләре лимитлары, бюджет сметасы, шартнамәдә (килешүдә) яисә хокукый акт белән билгеләнгөн максатларга тұлсынча яисә өлешчә туры килми торган максатларда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджеты акчаларын җибәрү һәм акчалата йөкләмәләрне түләү таныла.

2. Максатчан билгеләнеше булган бюджетара трансферт чыганагы булган бюджет акчаларын максатсыз файдалану максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмаган акчалар суммасын кире кайтаруга яисә бюджетара трансфертлар (җирлекнәң бюджет тәэммин ителешен тиғезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне киметүгә китерә.

58 статья. Бюджет кредитын кире кайтармау яисә вакытында кайтармау

Бюджет кредитын кире кайтармау йә вакытында кайтармау бюджет кредитының туләнмәгән калдығы суммасын һәм Россия Федерациясе Үзәк банкының гамәлдәге рефинанслау ставкасының бер өлеше күләмендә үз вакытында кире кайтармау һәм (яисә) бюджет кредиты бирелгән бюджетка

бюджетара трансфертлар (жирлекнөң бюджет тәэмін ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) биrudе тұктатып торуга китерә.

59 статья. Бюджет кредитыннан файдаланған өчен түләүне күчеру яисә вакытында күчеру

Бюджет кредитыннан файдаланған өчен түләүне күчеру йә вакытында күчермәу бюджет кредитыннан файдаланған өчен түләү суммасын һәм аны вакытында күчермәгән өчен Россия Федерациясе Үзәк банкының гамәлдәге рефинанслау ставкасының бер өч йөзлек күләмендәге пеняларын кире кайтаруга һәм (яисә) бюджетара трансфертлар (жирлекнөң бюджет тәэмін ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) биrudе тұктатып торуга китерә., бюджет кредитыннан файдаланған өчен түләүнен түләнмәгән калдығы суммасына.

60 статья. Бюджет кредиты биrudу шартларын бозу

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетыннан бер бюджетка бирелгән бюджет кредиты биrudу шартларын бозу, шул исәптән курсәтелгән акчаларны биrud өчен нигез булып торучы хокукий актта (шартнамәдә) каралған максатларга бюджет акчаларыннан файдалану бюджет кредиты биrud шартларын бозып файдаланылған акчалар суммасын һәм (яисә) бюджетара трансфертлар биrudе тұктатып тору (Жирлекнөң бюджет тәэмін ителешен тигезләүгә субвенцияләр һәм дотацияләр керми) чыгымнарын бәхәссез түләтүгә китерә.

Иске Суркино авылы
Жирлек башлығы

Н.В. Леонтьев

